

mallorca socialista

ORGAN DEL PARTIT SOCIALISTA DE MALLORCA — **PSM** —

III ÈPOCA • N° 64 ESTIU 1990 • PREU: 250 pts.

- DOSSIER: MALLORCA ECOLOGISTA
- AUTODETERMINACIÓ
- LA TEOLOGIA DE L'ALLIBERAMENT

Nous reptes per al poble de Mallorca

El gran tema de debat a la Mallorca dels propers anys haurà de girar entorn del model de desenvolupament econòmic, i les seves repercussions socials i culturals. Hi ha elements que ja marquen aquesta direcció, i cada dia és més forta la sensibilitat social cap als aspectes més cridaners del model que hem seguit fins ara.

S'apunta una greu crisi turística a l'horitzó. Tanquen hotels, i els que queden oberts no s'omplen, i a més a més ens invadeix un turisme empobrit a uns preus de riure. El conseller Cladera critica els hotelers i mentrestant la seva conselleria es mou dins la incompetència més paorosa. El conseller Gilet —per la seva banda— urbanitza Barca Trencada, i lluita per urbanitzar S'Algar. El mateix Cañellas mou els seus interessos —que no són pocs—, començant per Ses Salines d'Eivissa i Formentera. I en Jeroni Saiz passarà a la història com el conseller del ciment. Fins i tot el conseller de sanitat —Gabriel Oliver— recomana

fer urbanitzacions per finançar residències. Certament la crisi a la qual estam abocats és conseqüència directa de la insensata actuació del Govern del PP-UM.

Carles Marx, en el segle XIX, va posar de manifest la relació entre la infraestructura (l'economia) i la superestructura (la política). Segons Marx els Governos solen representar grups de classes hegemòniques, a favor dels interessos de les quals actuen i legislen. A Mallorca la teoria social ha trobat nous matisos: *no és que els membres del Govern representin els especuladors i els urbanitzadors, és que són ells, directament, especuladors i urbanitzadors*. Aquest és el veritable rostre de la nostra dreta (deixarem el cas dels Melià i Piña per un altre moment).

Què els és a ells si l'agricultura i la ramaderia s'esfondra. Fins i tot se n'alegren de l'esboldregament del moviment cooperativista: així ells, les seves empreses i monopolis, vendran i comercialitzaran directament, i obtindran més guanys. L'actitud més representativa de la política de Gabriel Cañellas cap a l'agricultura illenca és aquell inoblidable gest de subvencionar les seves pròpies finques, les d'en March, les d'en Ventura Rubí i S'Allapassa d'en Fontanet.

No és estrany que els darrers anys la destrossa urbanística i ecològica s'hagi accelerat. El Govern Balear ha estat promotor aferrissat d'un veritable programa de saqueig dels recursos més preuats de les Illes: el sòl, l'aigua, els conreus, el litoral, etc. Sempre amb el suport del Govern Central. Polítiques com les dels golfs, els ports esportius, són modeliques com a expressió de l'especulació (l'obtenció de guanys econòmics ràpids) feta el nord de tota ètica.

Tant de naufragi han fomentat que moltes veus, abans insensibles o més apagades, s'han aixecat. Pareix com si cada dia més gent digués que ja n'hi ha prou. Els escoltes, els hotelers, els bisbes de les Illes Balears, els ecologistes de sempre i els acabats d'arribar, els nacionalistes i progressistes, és tot un estol d'opinions i de parers que s'ajunten, amb esperança, i exigència de responsabilitat cap a les futures generacions.

A un altre nivell, aquests anys de

Govern PP-UM han estat particularment durs per a la nostra cultura. La Conselleria de Cultura ha destacat per la seva incompetència i la seva obsessió d'autopublicitat.

Fervents castellanistes —com és el cas de Gabriel Cañellas—, o en el millor dels casos indiferents absoluts, per allò que «tant de parlar de cultura arriba a fer oi», *els governants del PP-UM han estat els més exaltats defensors i promotors de la lluita contra la nostra identitat de poble*. La política cultural del Govern Balear ha estat una política d'anuncis als diaris, de rodes de premsa i d'exposicions d'autobombo. No parlem de la seva ferma oposició a la normalització lingüística.

També és ver que als nacionalistes ens ha mancat coratge, ens ha mancat unió, ens ha sobrat radicalisme de paraula i moderació de fets, i ens ha mancat capacitat de resposta davant l'agressió constant dels partits majoritaris (perquè el PSOE ha representat també un veritable espectacle d'oposició a l'autogovern).

I malgrat tot dins la nostra societat hi ha una demanda urgent de respostes. El nostre país vol deslliurar-se de la trava de la despersonalització, i ho expressa de múltiples maneres, encara que sigui per un fet tan anecdòtic com l'augment de retolacions comercials en català, o per fets ja més significats com l'augment del nombre de centres i aules que ensenyen en català. No hi ha cap batalla perduda. I que fomenti derrotismes, no farà més que fomentar la inactivitat dels més conscients.

Els reptes són molts, i els envits propers ja deixen sentir les seves remors. Les eleccions autonòmiques i locals s'acosten. L'esquerra nacionalista té en aquestes futures eleccions un ferm compromís amb el nostre país. Perquè sabem que quatre anys més de PP-UM poden ésser desastrosos, i coneixem la realitat del PSOE com a defensor gelós del Govern de Madrid. Caldrà dir ben clar que l'opció que està plantejada, de bon de veres, no és entre el PP-UM i el PSOE, ni amb cap altra força sucursalista. Caldrà, una vegada més, demostrar que el nacionalisme d'esquerreres és un projecte necessari, actiu i en creixement.

mallorca socialista

Edita:

PSM-Esquerra Nacionalista

Coordinació:

Antoni Llabrés i Fuster, Antoni Llompart i Suau, Antoni Marimon Riutort, Mateu Morro i Marcé, Cecili Buele i Ramis, Felip Munar i Munar.

Col·laboradors:

Rafel Crespi i Ramis, Sebastià Serra i Busquets, Joan Mayol i Serra, Joan Gelabert i Mas, Bartomeu Pastor i Sureda, Antoni Alorda Marrai, Jaume Payeras i Alzina, Gabriel Seguí i Trobat, Jordi Gelabert i Fontcuberta, Mateu Matheu i Villalonga, Roger Gotarredona i Fiol.

PSM-ESQUERRA NACIONALISTA

Carrer Navarra 5 A, 1^a, 1^a
07003 PALMA.

Tel. 721414 - 721626.

Fax. 71 69 33

Depòsit Legal:

P.M. 511/77

Imprimeix:

OMNI S.A.

MALLORCA SOCIALISTA

és una publicació oberta a les opinions del nacionalisme d'esquerra i progressista.

L'opinió de la publicació i del PSM-EN només queda exposada a l'editorial.

Portada:

Una mostra de la manifestació popular contra la instal·lació d'una central tèrmica a s'Estalella. Diumenge, dia 3 de juny de 1990, el PSM hi fou ben present.

SUMARI

EDITORIAL

- Nous reptes per al poble de Mallorca pàg. 2
- Sumari 3

MALLORCA NACIONALISTA

- Per l'autodeterminació: Nacionalitzar el País
Mateu Morro i Marcé 4
- U.M.: la culminació d'una traïció - M.R. 7
- 3ª Trobada d'Estudis Nacionalistes - Felip Munar i Munar 7
- Un altre mini-decret per al català - Rafel Crespi i Ramis 9

MALLORCA ECOLOGISTA

- El Pla de Mallorca: Objectiu urbanístic prioritari
Joan Gelabert i Mas 10
- Canvis d'ús en l'explotació de la terra
Bartomeu Pastor i Sureda 11
- S'Estalella: 3.000 persones a favor de s'Estalella 12
- Qui no vol pols, que no vagi a l'era 13
- U.M. i la destrucció del paisatge - Antoni Alorda «Marrai» 13
- Ecologisme, Justícia social (i postures personals)
Joan Mayol i Serra 14
- Els nostres amics els Verds, que volen esser els
nostres enemics 15
- Carretera: avantatge o perill? - Joan Mayol i Serra 16
- Uns verds un poc mustis - Pere Sampol i Mas 17
- Ecoturisme: potencial i risc - Joan Mayol i Serra 18
- Moratòria urbanística: prou d'urbanitzacions 19
- Parlament Europeu: Més protecció per als espais naturals
de les Illes Balears 20

MÓN

- L'Europa dels pobles, quan? 21
- Les nacions oprimides de l'Europa occidental 22
- Notícia de la Teologia de l'Alliberament
Gabriel Seguí i Trobat 23

OPINIÓ

- Aquí tens la barcella, Jordi, asseu-t'hi
Jordi Gelabert i Fontcuberta 26
- Ni som perillosos i hem insultat mai ningú - Joventuts
d'esquerra Nacionalista (PSM) 27
- A cadascú segons el seu bagatge polític
Mateu Matheu i Villalonga 28
- Associacionisme juvenil (II) - Roger Gotarredona i Fiol 30

LLIBRES

- Els escriptors i la guerra civil a les Illes Balears, de
Josep Massot i Muntaner 31
- Grams, de Boro Miralles 31
- Publicacions del PSM 31
- Resultats electorals 1976-1989, de S.I.A.C. 32
- el 1^r. de maig a Mallorca, d'Antoni Nadal 33
- Catàleg de Publicacions, del C.I.M. 34

CONTRAPORTADA

- Cabrera: Discurs del Diputat Joan Mayol al Congrés dels
Diputats - Joan Mayol Serra 34/35

En Mateu Morro i Marcé és el Secretari General del PSM

Autodeterminació

El contingut de la paraula AUTODETERMINACIÓ és tan senzill, tan clar, tan democràtic, que ningú no s'hi pot negar. Decidir per un mateix és una aspiració tan elemental que no s'hi pot posar cap entrebanc. Pareix que hauria d'ésser així, però no ho és.

Els partidaris de l'estat-nació, únic i indivisible, que s'identifica amb la llengua i la cultura de tots (l'espanyola evidentment), ho tenen clar que no podem decidir per nosaltres mateixos. Segons ells som espanyols, part d'Espanya, i mai la part pot decidir sense tenir en compte la resta.

Això ens reafirma en una convicció que ja teníem, però que cada vegada la tenim més clara, com a més nítida: no som espanyols. Almenys si volem arribar a decidir el nostre futur, com a poble major d'edat, ens hauré de llevar el llast feixuc de l'espanyolitat forçada. Hauré de malavejar per ésser qui som, renacionalitzar el país. Fer una altra vegada viu el «Siau qui sou» de Costa i Llobera.

El 1er' de març d'enguany el PSM va organitzar una acte per l'autodeterminació, en el qual hi participaren Joan Francesc Mira, Pilar Rahola i Mateu Morro. El text que avui publicam és el parlament d'en Mateu Morro.

Per l'autodeterminació: nacionalitzar el nostre país

La irracionalitat i l'histerisme que han aparegut els darrers temps en el debat sobre l'autodeterminació (sobretot pel que expressen d'un nacionalisme estatalista agressiu i essencialista), ja basten per deixar ben clar que sota la discussió abstracta hi ha coses fonamentals pel futur del nostre poble.

Les amenaces, la visceralitat i la intransigència han estat la nota dominant dels que es presenten a ells mateixos com a portadors del progressisme i la racionalitat.

N'hi ha hagut que han dit que el moment no era oportú. Jo pens que tots els moments són oportuns per alliberar una nació dels poders externs que la tenen sotmesa políticament i colonitzada culturalment. Tan sols poden trobar el moment poc oportú els que viuen feliços en la condició de província política o els que actuen com a sentinelles de Madrid.

El moment és oportú. Més oportú que mai, perquè és el moment en què molts pobles europeus que, com nosaltres, són presoners dels seus estats, han començat a caminar cap a la plena sobirania nacional.

Per això, el PSM ha presentat en el Parlament de les Illes Balears una proposta per tal de reivindicar el nostre dret a les llibertats nacionals, i, per tant, a l'autodeterminació.

I amb això no hi ha cap mimetisme. Des del nostre arrelament volem participar, i hi participam des de fa anys, en les grans onades ideològiques i cíviques progressistes, i des de la nostra militància ecologista i pacifista, des del nostre nacionalisme d'alliberament, ens posal al costat de les forces més avançades i dinàmiques d'una Europa que guaita el segon mil·lenni plena de d'esperit de transformació.

És ben probable que els diputats nacionalistes siguin els únics que votin a favor del reconeixement del nostre dret a l'autodeterminació; però, enc que sigui així, per primera vegada a la història d'aquest país s'haurà plantejat la demanda d'aquest dret irrenunciable: el dret a decidir nosaltres mateixos.

Qualcú podrà dir: ¿Per què hem de reivindicar el dret a l'autodeterminació, si ja existeix una Comunitat Autònoma de les Illes Balears? La realitat, la trista i crua realitat és que *no tenim més que una pobra caricatura d'autonomia, i que l'Estat espanyol, el poder real i efectiu, no reconeix cap altra nació que la castellana*, i impulsa, amb tots els mitjans que disposa un procés ràpid de castellanització de Mallorca.

Per això és necessari parlar clar i sense temences. I per això el PSM ha organitzat aquest acte, com n'anam or-

ganitzant als pobles de Mallorca, a tots els llocs on podem, per dir que hi som, que existim com a poble.

Antoni M. Badia i Margarit, recordava el fons del debat, que no és altra que volem ésser un poble lliure, volem parlar en català sense que ningú no ens recordi que «estamos en España» o que ens citi la Constitució per recordar-nos que la nostra llengua no és tan oficial com la llengua espanyola.

No volem oprimir ningú. *No ens fa nosa la diferència.* Sols volem ésser iguals que els altres: com els italians, com els portuguesos, com els alemanys, com els castellans... La Diputada Cristina Almeida, quan deia no fa massa dies a Ciutat, que demanar l'autodeterminació és reclamar un privilegi, queia en *tots els defectes del centralisme*, en els defectes d'una esquerra determinada que no s'ha alliberat del feix d'una visió nacionalista espanyola de la política.

D'altres han recorregut a l'*amenança*. Els que no tenen el poder parlen de «privilegis»; els qui el tenen, com el President González, ens diuen que milimetran cada nova «concessió» en les prerrogatives autonòmiques, o ens recorden les funcions de l'exèrcit com a garant de la unitat de la pàtria.

El PP, per la seva banda, molt d'acord amb la naturalesa franquista de bona part dels seus components, ha volgut anar més enllà. Les paraules de Gabriel Canyelles varen ésser clares: de l'autodeterminació no s'en pot ni parlar, no es poden presentar propostes, ni molt menys discutir-les. El PP, preocupat perquè el PSOE li ha pres totes les raons tradicionals de la dreta espanyolista, ha pres una posició acostada al feixisme.

Tot plegat, hem viscut un moment més de la tensió entre l'agressiu nacionalisme estatal espanyol —d'arrel antidemocràtica i el nacionalisme d'alliberament dels pobles oprimits— lligat a les aspiracions democràtiques—. En aquest debat, s'ha posat de manifest quina és la ideologia dels que s'oposen al reconeixement dels drets nacionals dels pobles integrats dins l'Estat.

Per a ells la història, des dels celtíbers a 1992, està clarament orientada al desenvolupament i consolidació d'un ens etern i immutable: Espanya.

Per a ells, l'actual estructuració de l'Estat, no és un moment més de la nostra història, des del qual sigui possi-

ble aspirar a un nivell superior d'autogovern, sinó un moment final, expressió del límit màxim al qual l'Estat és capaç d'arribar sense considerar-se amenaçat greument.

Europa, la modernitat, l'universalisme, la racionalitat, el progressisme, etc. són valors congènits a aquesta proposta ahistòrica o suprahistòrica.

Tot el que se situï dora d'això, en conseqüència, és reaccionari, particularista, tribal, irracional, insolidari o, fins i tot, una forma de donar suport intel·lectual al terrorisme.

Aquest llenguatge no és nou. Les coses vénen de lluny: de la destrucció de les estructures pròpies, operada amb el Decret de Nova Planta de 1716, basat en el dret d'ocupació militar.

Convé que no perdem de vista la legitimitat històrica de la nostra sobirania com a poble. Els governs espanyols bé se n'encarreguen de remuntar-se al tractat d'Utrecht de 1713 per a reclamar obsessivament els seus drets sobre Gibraltar. En canvi, pel que sembla, la nostra història i els nostres drets pels governants espanyols comença i acaba amb l'aprovació de la Constitució.

Els segles que l'efecte uniformitzador de l'Estat espanyol s'ha deixat sentir no han estat suficients per esvair la nostra identitat nacional (de la mateixa manera que l'acció dels tsars i dels seus continuadors estalinians no fou prou eficaç per esvair la identitat de les nacions oprimides per l'imperi rus).

En aquestes altures de la història europea, ja ha passat l'hora dels nacionalismes estatalistes, agressius i sempre violents. Els vells projectes de motlle autoritari i absolutista com l'espanyol i el rus han fet tard. I cal que acceptin aquesta realitat.

Basta reconèixer la realitat. No l'artificial expressada sobre un mapa, sinó la real, la conformada per la història, que ha donat lloc a unes cultures nacionals sòlides, amb uns idiomes amb una tradició literària ben constituïda, amb una autoidentificació més o menys generalitzada, i amb una voluntat d'autogovern expressada en múltiples ocasions. Cal que l'Estat espanyol entengui aquesta realitat, i amb ell els intel·lectuals i polítics: *les realitats diferenciades no existeixen per ganes de fotre*, de fer malbé la «indissolubilitat de la pàtria», o de posar entrebancs a la consolidació democràtica. Existim per un determinat procés històric, que al

llarg dels segles ens ha fet ésser el que som.

La situació

Els drets nacionals del nostre poble no han estat satisfets. Però és que, fins i tot els darrers temps, estam vivint una clara regressió. Anam cap endarrera.

Hi ha una descentralització administrativa. I en el nostre cas encara no arriba a això, ja que tenim un Estatut obtingut a través de l'article 143, que no permet decidir des d'aquí sobre quasi cap dels aspectes fonamentals de la vida del nostre poble.

Cal recordar que la nostra tradició d'autogovern sols va ésser estroncada amb l'ocupació militar castellano-francesa i el subsegüent Decret de Nova Planta; que la nostra identitat cultural, lingüística i nacional ens uneix al País Valencià i a Catalunya amb uns lligams sòlids i estables, que delimiten un espai nacional clarament diferent del francès, l'espanyol o l'italià. I encara hauríem de referir-nos —com a fets que exigeixen l'autogovern— a una realitat geogràfica marcada per la insularitat i la discontinuïtat del nostre territori, i a una realitat econòmica impactada en profunditat pel turisme i els desequilibris sectorials, ecològics i culturals subsegüents.

Enfront d'això s'ha configurat l'autonomia més migrada de totes les de l'Estat. Unes esquifides institucions atenallades pel groller centralisme del govern central i la desgràcia d'un Govern Balear d'antiautonomistes.

L'Estat cada cop és més poderós. I els recursos econòmics que genera Mallorca no serveixen per a dotar-la de millors infraestructures o per a reconvertir el model econòmic depredador, sinó que són drenats per l'Estat constantment.

I el PP i el PSOE són responsables d'aquesta situació. El Govern Central nega cada dia l'ampliació del nostre nivell d'autogovern. I ho fa, comptant amb l'ajut fidel de la FSB del PSOE, que avui mateix a tornat a insistir en què reformar l'Estatut és un acte insolidari. Caldria dir-li al Sr. Pep Alfonso que la seva solidaritat amb el centralisme i l'opressió del nostre poble nosaltres no la volem, i que de botiflers el nostre poble ja n'ha patit molts, massa.

La inexistència de competències en allò més fonamental per a la vida d'un poble com l'economia, l'educació, la sanitat, els mitjans de comunicació, etc.; l'acció de desgovern del Govern Cañellas controlat per les urbanitzadores i grups de pressió; la negativa a reformar un Estatut fruit d'un moment regressiu per a l'atuonomia; i l'existència d'un finançament inexplicablement insuficient, són alguns dels paràmetres d'un procés marcat per la despersonalització accelerada de la societat mallorquina.

Com a poble no podem renunciar a canviar aquesta situació, a un major nivell d'autogovern. És en aquest sentit que pren sentit l'exercici del dret a l'autodeterminació, *no sols com un dret abstracte, sinó com a exercici quotidià de sobirania fonamentat en el dret a què el nostre poble pugui decidir lliurement sobre el seu present i el seu futur.*

Autodeterminació: som lituans!

L'autodeterminació s'ha de construir. No la concebem redida a un acte parlamentari, ni a un gest o un acte aïllat. *L'autodeterminació és el dret a decidir lliurement sobre el propi futur.* No és, idò, l'exercici del dret a l'autodeterminació, una conseqüència de la

intervenció de cap «miracle» de la història, o de cap il·luminat portador de la bona nova; és el resultat final d'un procés, indubtablement llarg i ple de dificultats, d'una successió d'actes, de decisions, en les quals una nació ha anat alliberant-se de la dependència política i de la submissió a una cultura i llengua alienes.

Feim camí cap a l'autodeterminació donant el nostre vot a les opcions electorals autòctones, participant a la creació i desenvolupament d'entitats cíviques sorgides de la pròpia societat illenca i no importades, optant pel consum de productes culturals nacionals, triant el canal de TV, mantenint actituds de lleialtat envers la llengua i la pròpia terra, proposant models de desenvolupament econòmic que no sifuin lesius pel territori, treballant des del carrer i des del Parlament per reduir mica a mica el poder i la interferència de l'Estat sobre les nostres illes, fent que la nostra societat es projecti a l'exterior sense intermediaris, creant una xarxa de societat civil...

Feim l'autodeterminació quan el poble, majoritàriament, la desitja i la reivindica activament, com a les Repúbliques Bàltiques, on tot un poble, després de la foscor de desennis surt al carrer per dir que no és mort i que vol la independència.

Per això, la primera necessitat política és nacionalitzar el país. L'exercici de l'autodeterminació sols és possible si hem generat un moviment civil de recuperació de la identitat pròpia i unes actituds ciutadanes d'adhesió a aquesta mateixa identitat.

7 anys després de l'aprovació de l'Estatut d'Autonomia, continua la desnacionalització i la difuminació de la nostra identitat. Pel camí que anam, pot donar-se la paradoxa trágica que sigui en un període històric en què suposadament hem tengut un règim d'autonomia, quan haurem vist diluir-se fins un nivell quasi irreversible la nostra identitat de país.

En són responsable l'Estat i el Govern Autòmic, però també l'apatia d'una ciutadania, que després de dos segles de passar per l'embut del centralisme, encara no hem estat capaços de desvetlar.

La voluntat d'exercir l'autodeterminació, a més a més del que significa de defensa d'un dret irrenunciable, s'ha de convertir en una orientació permanent que inspire totes les actuacions de recobriment nacional i de lluita per l'autogovern. En definitiva, el que afirmem és el subjecte de la sobirania. I resta clar que sols el nostre poble té legitimat per a determinar el seu futur.

Mateu Morro i Marcé

SORTEIG D'UN VIATGE

El PSM sorteja un VIATGE per a DUES persones, a qualsevol destí europeu, valorat en 200.000.- pts., en combinació amb les quatre darreres xifres del Sorteig de l'ONCE, de dia 27 de Juliol de 1990.

Les paperetes es poden adquirir als locals del PSM Carrer Navarra 5A, 1r. - Tel. 72 14 14. Donatiu: 100.- pts.

UM: La culminació d'una traïció

Quan el 1983 Jeroni Albertí creà la Unió Mallorquina com a un partit centrista i nacionalista, obria noves i interessants perspectives per al nacionalisme mallorquí. A les seves «13 propostes d'UM» declarava que el nou partit «tindrà un caràcter clarament autonomista i el mallorquinisme polític serà el fonament vertebrador de les diverses actituds ideològiques que hi coexistesquin».

UM obtengué un gran èxit a les eleccions autonòmiques del 1983, quan obtengué el 17'2% dels vots. Malgrat això, UM ha frustrat les expectatives que aixecà i la seva història ha estat la història de la seva fagocitació a mans de la dreta antimallorquina. La notícia que les executives del PP i d'UM ja han arribat a un acord base per un pacte preelectoral demostra clarament la trista evolució d'UM des del mallorquinisme a l'antimallorquinisme. Una UM sense líders, sense quasi militants, i completament castellanyitzada pel PP no torbarà a desaparèixer. I no deixa de ser una llàstima; perquè, malgrat tot, UM ha contribuït a difondre un cert i difús mallorquinisme i les seves dife-

El PSM és des de fa quinze anys l'única força autènticament mallorquina

rències amb el PP al Parlament han permès algunes iniciatives nacionalistes.

Crec que des d'aquí, des del PSM, des del mallorquinisme progressista i ecologista, hem d'oferir un lloc a tots els militants honests d'Unió Mallor-

quina, que sens dubte no estaran d'acord amb la definitiva subordinació del seu partit a un PP que, no ho oblidem, té la seva seu a Madrid, i que menysprea fins i tot els seus seguidors illencs.

M.R.

3ª Trobada d'Estudis Nacionalistes

Els passats dies tres i quatre de març se celebraren en Algemesí (València) la 3er Trobada d'Estudis Nacionalistes que agrupa les institucions nacionalistes de Mallorca (Grup Blanquerna), del Principat (Grup d'Estudis Nacionalistes) i del País Valencià (Grup Arrels Endins d'Estudis Nacionalistes). Un dels eixos de la reflexió foren els Quaderns de l'Exili –la presència en aquestes Jornades de la viuda del qui fou un dels esperits dels Quaderns, en Joan Sales, ens encoratjà força–, a més de l'aprovació per total unanimitat del Manifest d'Algemesí.

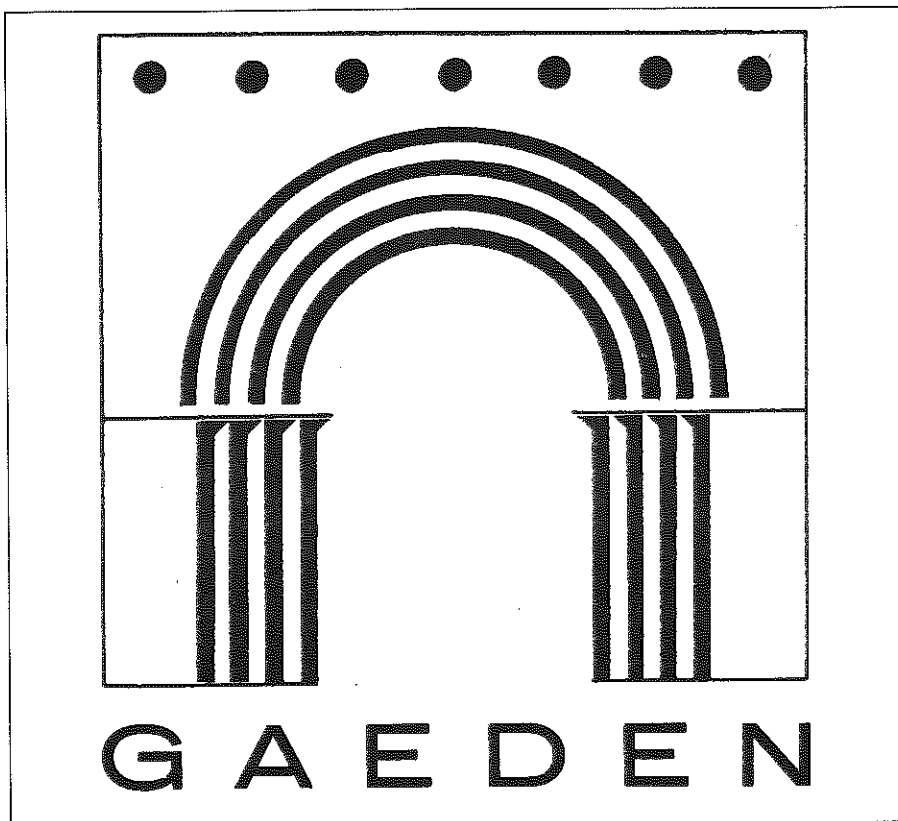
Però pensam que unes jornades, per molt denses i atapeïdes que sien, si són guiades per l'esperit de comprensió, d'il·lusió, per persones que se senten solidàries amb el sentiment d'unió entre els països de la nació dels catalans, sempre refermaran uns llaços d'a-

mistat, mitjançant la coneixença dels nostres pobles, que estan segurs que fruïran i esdevindran una de les llavors necessàries a l'hora de posar-nos a decidir el nostre futur.

La majoria dels participants quaranta-cinc del Principat, quaranta del País Valencià i dotze de Mallorca– eren joves amb ganes de trobar una resposta adient als interrogants que broten quan una nació viu una situació trista d'anormalitat i on els més elementals drets de la persona humana són ignorats, tot basant-se amb uns altres drets aconseguits mitjançant la força de les armes i la imposició descarada. Ja sabem que de dictadures n'hi ha de moltes classes, però totes tenen en comú que una vegada al poder sempre volen legitimar-se. Contra les dictadures sempre hi ha d'haver una lluita; no es pot exigir la mateixa a totes les persones, però sem-

pre s'ha d'encoratjar qualsevol mena de rebrot –per petit que sia– que vulgui desenganxar-se'n.

Bastants dels qui hi assistirem ja teníem assolits molts de punts que eren motiu de debat. Però el que té de positiu això és que a partir d'aquests punts sempre arribàvem més enfora. Va sortir, per exemple la penosa, trista i vergonyosa situació de l'Església al País Valencià –el Bisbe del qual és un mallorquí, renegat de les seves arrels i que ha manifesta que «la llengua vernàcula de València es el castellano»: tornau-vos-ne a Madrid que és d'allà on tristement heu vingut i no ens faceu més mal–, encara que homes com Mossèn Riutord –natural de Petra– des de fa molts d'anys lluiten contra la ventada, amb més disguts que benaurança, però també de cada cop amb més fe; sortí la rica varietat de la nostra Nació, formada per països amb unes peculiaritats ben definides; la coneixença per part de tots de les varietats fonètiques de la nostra llengua i el respecte a aquestes diferències; la penosa imatge que donen les Institucions Autonòmiques del País Valencià envers la recuperació

Anagrama del Grup Arrels Endins d'estudis Nacionalistes del País Valencià

de la nostra llengua i cultura, etc.

Diumenge horabaixa presentarem i aprovarem el Manifest d'Algemesí:

1.- El present manifest neix de la voluntat d'enfortir els lligams entre els tres grups convocats de la III Trobada dels Països Catalans: Blanquerna, GAEDEN i GEN; així com de la voluntat comuna de treballar per la plenitud nacional dels nostres països. El comú denominador dels tres grups és el nacionalisme, entenent com a tal tota activitat, tant personal com col·lectiva, destinada a personalitzar la nació en cadascun dels seus ciutadans, de forma que la nació sigui realment la suma d'aquells qui l'habiten.

D'aquesta manera creiem que s'ha d'entendre la solidaritat entre els homes. I sols a partir d'aquesta base entenem la solidaritat entre els pobles.

El segon especte comú als tres grups és el reconeixement del paper que el cristianisme ha jugat en la vida dels nostres pobles. El misteri de la fe pertany al domini de la més pregonera llibertat personal, però sabem també que la vida cristiana és ben present i és exterioritzada tant en la nostra història com a pobles, com en el nostre moment actual.

2.- Creim que una condició necessària per a la plenitud nacional dels Països Catalans és la formació d'un gruix social de persones que d'una manera *natural* es saben ciutadans del seu propi país. Volem contribuir amb la nostra petita aportació a la nova renaixença dels nostres Països d'una forma efectiva, sense caure en el joc de la diversió fàcil i la xerrameca estèril. Volem ser persones apassionadament preocupades per la nostra Nació. Aju-

dar a formar aquest gruix social no és feina llúida, sinó d'esforços sovint desconeguts, encara que sempre gratificants.

Diu Carles Cardó: «S'estima la Pàtria com s'estima la mare». Tothom s'estima la mare sense ni adonar-se'n. Estiman la nostra Nació de la mateixa manera, quasi inconscientment. Així de fàcil; així de difícil.

3.- Per a aconseguir aquest gruix social feim una crida a tots els homes i dones per tal que, portats per la seva voluntat de servei, s'organitzin i preguin cura de les institucions que estan al servei del poble, tenint present els senyals d'identitat que ens caracteritzen i els quals no hem de permetre que es desnaturalitzin. Parlem d'institucions en el sentit més genèric del mot. Institucions de cultura popular, esportives, musicals, teatrals, recreatives, polítiques, sindicals, religioses, i totes aquelles que condensen el moment autèntic en què es troben els nostres pobles. Ningú no s'ha de sentir exclòs d'aquesta crida; tothom, en la mesura de les seves possibilitats, és capaç d'aportar qualcom en la tasca que ens imposam.

4.- Celebrem enguany les terceres trobades dels nostres grups. Esperem que el present manifest serveixi de base en la preparació de les properes trobades. El desig dels sotasignants és aprofundir i avançar en les idees exposades, tant en l'acció que realitzam (formació i estudi per a joves, fonamentalment), com en la reflexió sobre el futur dels nostres països i en la seva necessària articulació.

Algemesí, març 1990
Felip Munar i Munar

RUDY'S
mateu barceló i pastor

REGALS • FOTO SERVEI

Blanquerna, 18 - Teléfono 20 75 64
07003 Palma de Mallorca

«Un altre mini-decret per al català i pensar-se tenir la seu plena d'ous»

Feia temps que ho esperàvem. La història de l'ensenyament de i en català ha esta farcida massa vegada d'esperança. Una virtut amb la qual hi hem fet forçoses llargues caminades esperant el llumetret blau d'un reial decret que normalment arribava tard, esquifit i mig rosegat de rata, i que només venia a logalitzar allò que amb escreix feia temps que ultrapassaven les voluntats incombustibles d'uns ensenyants compromesos i uns pares convictes i dinàmics.

La història malauradament s'ha repetit. Fa més d'un any que vaig tenir la primera notícia d'una cosa que havia regular l'ensenyament bilingüe —per favor dels noms, no en facem ara una batalla massa temps hi hem perdut— i que ara té el rutilant nom de «Conveni entre el MEC i La CC.AA. Balear sobre l'ensenyament i ús de la llengua catalana». Potser vivia molt més feliç en l'esperança, en la ignorància esperançadora, car suposava que aquest conveni apartaria una reglamentació estricta i concreta a l'ensenyament en català. Esperava que gràcies a aquest conveni desapareixerien els entrebancs que feien cada dia més difícil l'ensenyament en català i que es poden resumir en dos punts:

A) Acollida forçosa d'ensenyants no preparats, i, fins i tot, castellano-parlants a centres on s'impartia ensenyament en o de català.

B) Ja que no tenim competències, almenys que aquest decret en suplís algun aspecte i facultàs l'actuació d'ofici en la implantació de l'ensenyament en català. Es a dir, com passa a Catalunya, s'obligà a mantenir als centres uns mínims d'oferta d'ensenyament en català.

No cal dir que aquests dos punts en pressuposen un altre: l'existència d'una inspecció que vetllàs rigorosament pel compliment de la normativa vigent.

Per les notícies que tenc, el punt A, a la pràctica, quasi es complia a l'EGB és cert que depenia de la bel.ligerància del director. El concursat podia oferir alternatives als mestres no preparats que accedien a una plaça a Palma. A E.E. MM.

la història d'aquest punt era més trista i espantosa.

En canvi, el punt B no es complia mai, tot dient que la Delegació actuaria d'ofici i proporcionaria l'ensenyament en català allà on no s'hi fes res.

El conveni no aporta res de nou, com a mínim res que ja no es fes d'una manera ordinària i natural. A EGB consagra com a centres bilingües els que havien demanat l'autorització i la tenen concedida. Se segueix necessitant el consentiment de l'alumne o del pare a l'hora de rebre ensenyament en català. ¡Com si el ministeri de Sanitat o el d'Hisenda demanàs el consentiment als malats o als contribuents a l'hora de fer qualsevol reforma! No es veu per en lloc l'actuació d'ofici de l'administració, tot queda supeditat a la demanda, com si la demanda, tenint en compte el marc sociolingüístic, florís per generació espontània... Això sí, per accedir com a ensenyament a aquestes places han de tenir la titulació escaient. Però en aquest punt hi ha una flagrant ambigüitat: l'habilitació per un període no superior a cinc anys pot esser concedida per aquella gent que sense tenir la titulació adequada ha fet classes de català a un català. Amb la qual cosa és

possible que s'habiliti algú que només hagi fet «teòricament», és a dir, damunt els papers oficials, classes de català. ¿I que passarà una vegada transcorreguts els cinc anys i aquest senyor, bé per activa, bé per passiva, no hagi pogut obtenir el títol necessari i sigui un entrebanc per a l'ensenyament de/en català?

Però allà on la història és tràgica és a EE.MM.

A EE.MM l'ensenyament en català és més complex. Fer línies totalment en català no és factible ja que en arribar a Tercer la dispersió d'optatives és tal que és impossible fer cap grup en català. Aleshores es va adoptar per l'ensenyament d'un nombre d'assignatures a cada grup i curs, però com que generalment no tots els membres d'un seminari no estaven capacitats o motivats per fer-ho, resulta que es feia l'ensenyament en català segons les disponibilitats del claustre. Es a dir, que podia esser ben bé que a 1er A tenguin en català; el dibuix, la història i la religió mentre que a 1er B hi faci les ciències, la història i les matemàtiques.

Hom esperava que aquest conveni fou prou valent i posàs a ordre a aquest caos motivat per un buit i un voluntarisme possibilista de l'ensenyament conscienciat. Idò, d'això res de res. El text diu: «Els centres de Batxillerat i F.P. que hagi estat autoritzats per a l'ensenyament bilingüe continuaran impartint-la en els termes expressats a les corresponents autoritzacions». Es a dir que si tens l'autorització per impartir unes assignatures, sense especificar quines són, la cosa queda tan difusa com abans i et troben sempre a mercè de la disponibilitat i voluntat del personal docent per saber quines seran les assignatures que s'impartiran en català, sense que hi hagi cap tipus de restricció per part del professorat no preparat per accedir a centres on tenen autoritzar l'ensenyament en català.

Si per rematar el clau hi afegim que ara la darrera paraula a l'hora de donar les autoritzacions la té Madrid i que per damunt de la voluntat dels Consells Escolars hi afegeix l'imperatiu legal de subjugar l'autorització a la demanda existent, podrem fer-nos una idea del penorrama teàtric que caplleua pel món de l'ensenyament de o en català. I tot això, obra i gràcia d'un govern progressista del PSOE, amb el vist i plau de llinatges tan nacionalistes i compromesos com el Sr. Moll, el Sr. Ferrà-Ponç i altres herbes de propietats hurticàries que conformen la farsa «Socialisme i Autonomia».

Anam ben cuits. I pensar que teníem la Seu plena d'ous!

Rafel Crespi i Ramis

El pla de Mallorca: objectiu urbanístic prioritari

salvem
montblanc!

Suposàvem —ja veis que equivocament— que el Pla de Mallorca era un món a part. Crèiem ser (inocents!) la reserva espiritual d'aquella Mallorca que fa escassament trenta anys que comença a prostituir-se a marxes forçades sense ordre ni concert. El fet de no tenir zona costanera ens feia pensar (pobres il·lusos!) que no interessàvem a ningú.

Han bastat trenta anys escassos —del 60 ençà—, per adonar-se de quina manera la marxa d'ela nostra societat ens ha fet topar de passos amb la més brutal de les realitats.

La saturació de l'oferta turística, fruit d'una planificació nul·la i amb el paisatge i el clima com a únics reclams, s'ha produït en un termini relativament curt. La destrucció sistemàtica d'aquest reclam paisagístic ens ha fet adonar de cop que Mallorca no era el centre del turisme mediterrani. Multitud d'ofertes s'han obert al turisme europeu, oferint allò que aquí hem deixat perdre de manera tan ràpida i gratuïta. El sud d'Itàlia, Iugoslàvia, Grècia, Turquia i el Nord d'Àfrica ofereixen un atractiu —paisatge i preu— que aquí ja no podem ofertar.

I sense més ni manco (la funció del capital és trobar sempre una alternativa inversionista) ens adonam que els ulls de l'especulació s'estan girant cap a l'interior de Mallorca.

Però per fer aquest camí calia resoldre uns «petits» problemes.

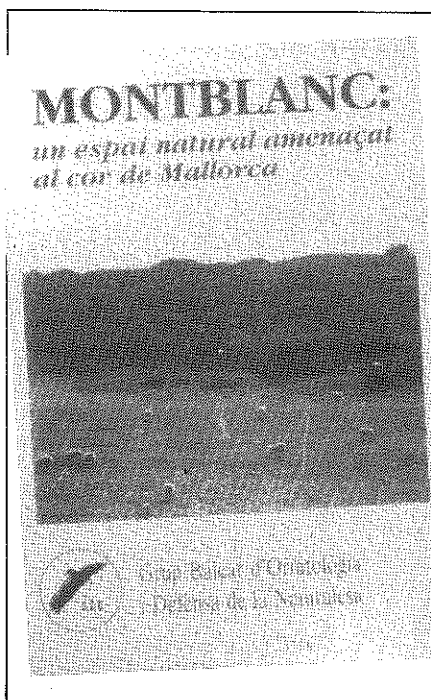
Primerament calia que l'interior quedàs més a l'abast de la costa, de Ciutat bàsicament. Una bona xarxa de comunicacions podia permetre que l'interior fos cosa de mitja horeta (Pensau en l'eix de carreteres Palma-Inca-Alcúdia, Palma-Manacor, Inca-Manacor i Alcúdia-Manacor).

I ja hi som. Enmig com el dijous. Envoltats o creuats per aquestes carreteres ja som a l'abast de qualsevol.

Les condicions eren ideals. La majoria d'aquests municipis amb uns problemes semblants tots ells (mancats de serveis, despoblament progressiu, sense activitat econòmica que suplís

una agricultura obsoleta i caduca, etc.), esperaven un miracle per aixecar el cap. El miratge econòmic que els pobles de la costa representaven per a ells, els feia oblidar les seqüeles que en aquests moments començaven a patir. Ells són els rics; nosaltres som els pobres. Ells s'han fet rics gràcies al turisme; nosaltres també podem. L'ham estava a punt.

Un altre fet que tampoc no es pot deixar de banda. La majoria d'aquests municipis es trobaven amb unes normes subsidiàries antiquades que no

permetien aventures urbanístiques espectaculars, però que estaven en procés de revisió i actualització. Era el moment ideal per introduir una modificació que prometés declarar com a sòl urbanitzable, el terreny adequat i suficient per tal de col·locar-hi una urbanització. És clar que això s'hauria de fer, no a qualsevol lloc, sinó en un terreny que reunís una sèrie de condicions: propietari únic amb ganes de vendre, amb aigua, ben comunicat, etc.

I Montblanc a Maria de la Salut, era el lloc ideal.

Ja només calia convèncer els responsables polítics del moment per tal de tirar endavant el projecte. I aquí és quan els papers es comencen a perdre de veritat. El grup polític que en aquell moment duu el maneig, és una gent que un no hagués dubtat a qualificar com a nacionalista i d'esquerres. I tu et repeteixes una i altra vegada. «Aquests ho tenen clar». «Per aquí no hi passaren». I no solament assumeixen el projecte, sinó que en fan bandera i raó de ser d'una gestió política que assegurí (segons ell), un futur per al poble. «No hi ha alternativa», repeteixen una i cent vegades. «No tenim més remei». «Ens hi obliguen». «Si no ho aprofitam nosaltres, ho aprofitaran uns altres». «Maria no pot perdre una oportunitat així». «Els joves se'n van del poble i ja només queden els vells». «No hi ha diners per crear totes les infraestructures que el poble necessita».

No hi valen raons. Les teves argumentacions —les meves— topen davant la realitat. I veus que no és possible aturar aquest procés d'urbanització progressiva del Pla si no és a artir d'una solució global. Les argumentacions «a la contra» no funcionen. Allò que cal, allò que et demanen, són unes directrius que permetin a tots aquests municipis trobar solucions als problemes que pateixen, sense haver d'hipotecar el seu futur. I quan veus la filosofia «proteccionista» del Govern Cañellas per on va —la possibilitat dels camps de golf en espais naturals—, t'agafa pell de galina i et tornes escèptic a marxes forçades.

Montblanc ha obert un camí. En un article que vaig publicar en una revista local FENT CARRERANY, fa un poc més d'un any, parlava d'un camí sense tornada. Tot el Pla i en general tot l'interior de Mallorca, perillava davant del poder dels urbanitzadors

que, tal com feren abans a la costa, posen davant la cara dels Ajuntaments un bon grapat de bitllets i no els deixen veure tota la merda que duen al darrera.

No som un tècnic en qüestions urbanístiques, ni ho pretenc. Però, quan comences a sentir veus tan qualificades com el Manifest del Departament de Ciències de la Terra de la Universitat de les Illes Balears, pregant per una racionalització de la construcció de noves urbanitzacions (les ja existents només tenen un 40% d'ocupació!) i recordant que Mallorca és un espai limitat que no

pot anar més enllà de les seves possibilitats naturals, comences a patir de valent.

Alternatives que permetin que el Pla, i en general tot l'interior de l'illa, no s'hagi de prostituir als especuladors de torn, n'hi ha d'haver.

Encara hi som a temps!

Joan Gelabert i Mas

Canvis d'ús en l'explotació de la terra al Pla de Mallorca. Cap a una especulació i reconversió innecessària

Convertir l'Illa de Mallorca en un gran espai urbanitzable no programat amb totes les seves conseqüències acaba de començar. Una volta aprovada per la Comissió Provincial d'Urbanisme, la primera gran urbanització a Montblanc (Maria), pot ésser el començament d'una situació irreversible. L'acursament de les distàncies, amb la millora i creació de noves carreteres ha reconvertit el Pla de l'Illa en un espai-reserva del Sector III, tant com a lloc d'inversió-especulació com d'espai d'oci.

El fet de la convivència de dos tipus de propietat de la terra: una basada en grans propietats (posseïons) que encara romanen a tots els municipis del

Pla i una altra de propietat petita-mitjana resolen les necessitats de l'estalvi obrer i de l'especulació turística.

De fet hi ha uns canvis estructurals i uns altres conjunturals que recolzen aquesta tendència urbanitzadora:

Canvis estructurals:

- Una doble divisió de la propietat rústica entre les grans possessions, que la llei els hi tolera crear urbanitzacions i, les petites-mitjanes propietats, que acaben en casetes de diversos usos.

- La situació física del Pla que ha passat d'ésser una illa-aïllada entre la costa i la gran ciutat, a un indret fragmentat per carreteres (la d'Inca-Manacor, Palma-Inca, Palma-Sineu, Palma-Manacor), i, més ben comuni-

cat. Això permetrà encara més multiplicar l'eixam de casetes de camp que amb el temps es reconverteixen en vivendes cap de setmana.

Canvis conjunturals:

- L'electrificació rural col·lectiva i individual, les perforacions d'aigua, les casetes o bucs ja existents afavoreixen les transformacions d'un paisatge a vegades abandonat. Aquest propietari sol ésser obrer de la ciutat sense relacions amb el municipi (cas de Sencelles). Sta. Eugenia, Lloret, Algaida-Pina, Sineu...). Sol tractar-se d'àrees on predominen les terres més primes, poc mecanitzables i, a més, a prop de Palma. Amb el temps acaben convertint-se en «vivendes cap de setmana». Els municipis afectats topen en grans dificultats o fan els ulls grossos davant aquest tipus de construccions. Adhuc quasi sempre pensen que això els beneficiarà.

- L'agricultura poc rendible ha dut a abandonar el conrò i, per tant, ha afavorit aquesta alternativa.

- La necessitat d'un espai d'oci alternatiu a la gran ciutat i a les platges estan rconvertint el Pla cap a unes perspectives terciàries, on el control per part dels Ajuntaments implicats és més difícil i quasi sempre sense cap normativa reguladora.

Conclusions:

Veiem com a molt difícil aturar aquest procés cada vegada més irreversible. Tal volta els poders autònoms i comarcals (Comunitat del Pla) n'haurien de fer una anàlisi del que pot passar a curt i a llarg termini.

Aquesta reserva d'espai que fins ara era el Pla de Mallorca, econòmicament poc rendible i turísticament poc explotat, acaba d'entrar dins una roda de la que serà difícil sortir-ne. Empelts turístics n'estan sortint per tot arreu: agro-turisme, urbanitzacions, cases de possessió-hotel, camps de golf... No saltres, tant pels resultats que patim a la costa com pels que s'acosten al Pla, som contraris a admetre aquesta alternativa. Nodrir els pobles, que ara són buits de gent jove, d'una mà d'obra barata i no arrelada, pot afectar de forma encara més negativa. No ens hem d'enlluernar pels possibles llocs de feina o per la qualitat del turisme rural. Aquí no cal fer o dir com la sobrassada, si després no és bona la tornarem a pastar.

Bartomeu Pastor i Sureda

3.000 persones a favor de S'Estalella

MARKA A S'ESTALELLA MARKA A S'ESTALELLA MARKA A S'ESTALELLA

DIUMENGE, dia 3 de JUNY

MARXA A S'ESTALELLA

Concentració ciclista: 09'00 Plaça Espanya, Lluçmajor
Concentració pedestre: 11'00 Club Nautic S'Estanyol

Si hi voleu anar en cotxe, deixau-lo a S'Estanyol.

DUIS PA TALECA CANTAREM 2 HIMNES 2
Pa amb sobrassada i breu de franc AMOLLADA DE COLOMS

ORGANITZA COORDINADORA S'ESTALELLA

Ajuda econòmica: Llibres 017 376-38 La Caixa • 10 145-0215 Banca March • 1 820 858-70 La Mésia

MARKA A S'ESTALELLA MARKA A S'ESTALELLA MARKA A S'ESTALELLA

Tres mil persones són moltes de persones en una illa tan petita. Idò fórem 3.000 els mallorquins-lluçmajorers sobretot- que els diumenge dia 3 de juny del 1990, mostrarem el nostre enèrgic rebuig contra l'enèsim projecte desenvolupacionista i destructiu de la natura: la construcció d'una central tèrmica a S'Estella, Lluçmajor, ran de la mar.

A les 9 del matí, es concentraren a Lluçmajor ciclistes i atletes, per iniciar la marxa a S'Estanyol. En aquesta localitat s'havia concentrat el gruix de la manifestació, que aviat partí cap a la torre de S'Estalella. 3.000 persones formarem una llarga teringa humana que s'anà concentrant a l'esplanada que hi ha davant la torre. Entre els manifestants hi havia un nombrós grup de militants del PSM, amb pancartes i vistoses banderes vermelles i verdes; encapçalats pels Diputats Sebastià Serra i Joan Mayol, i pel Secretari General Mateu Morro.

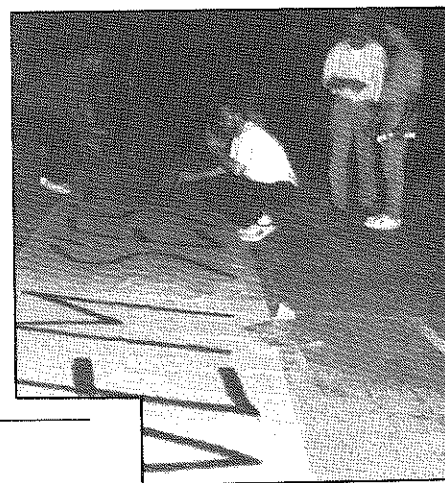
Sota un sol de justícia, vora la històrica torre de defensa, els manifestants escoltarem els parlaments del batle de Lluçmajor, Joan Monserrat, d'un regidor del PP i del periodista i escriptor Miquel Cardell. Després s'estrenaren dos himnes dedicats a S'Estalella i es realitzà una simbòlica amollada de coloms.

A continuació hi va haver pa amb sobrassada i beure de franc per a tothom.

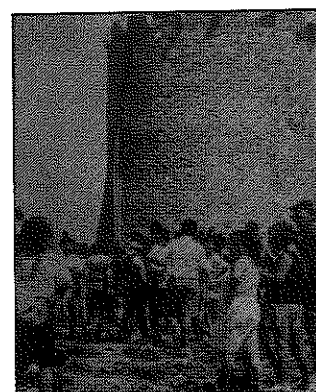
L'endemà, la premsa de Palma es féu ressò àmpliament de la notícia.

La protesta contra el projecte de Gesa fou un èxit de mobilització popular.

La coordinadora S'Estalella aconseguí reunir 3.000 persones contra el monstruós projecte de Gesa.

S'Escalella: qui no vol pols, que no vagi a l'era

La lluita per la protecció de S'Escalella és molt més que una lluita en defensa d'un de tants espais naturals amenaçats. És el començament d'un dels combats ecologistes més importants d'aquesta fi de segle. Segurament, decisiu: Ens jugam el model de futur; la vida o la supervivència. Durant el debat social que seguirà a la manifestació d'avui GESA intentarà posar de manifest la necessitat de construir una nova central tèrmica. Una vegada més la natura haurà de cedir el seu espai en benefici d'un creixement econòmic que ens volen fer creure que pot ser il·liminat.

Aturar el creixement és necessari

És evident que ja passa d'hora de posar límits al creixement urbanístic. Fins quan ens faran creure que podrem continuar fent hotels i xalets? On els posarem? Per quines carreteres

i per quin aeroport hi farem arribar tant de gent (dos milions i mig de persones caben a Mallorca amb els plans urbanístics avui vigents!)? Quina aigua beuran? I d'on traurem l'electricitat que cremaran? Si no la fan a S'Escalella, a qualche altra banda l'hauran de fer.

Contaminació? No! Ni a S'Escalella ni enlloc

És cert que S'Escalella no és un bon lloc per a posar-hi una central tèrmica: Més encara, no en podian haver cercat cap altre de pitjor. Però, així com deim ben clar que no volem carbons a S'Escalella, també hem de dir que, de centrals tèrmiques, no en volem en lloc. Pus, Cap ni una.

No en volem més, de tèrmiques, ni a S'Escalella ni a cap altra banda, perquè de naturalesa només n'hi ha una, sigui a Lluçmajor o a Alcúdia.

No per fer-nos enfora el problema el farem desaparèixer.

Fer la Central permetra urbanitzar més. Urbanitzar més farà necessària la central

Per tant, com lluitar eficaçment contra les centrals tèrmiques? Només hi ha una manera: Fent que no siguin necessàries. És a dir, consumint energia.

I no consumirem menys energia urbanitzant l'illa sencera, acceptant que Campos pugui arribar a tenir cent mil habitants, fent camps de golf amb hotels per tota la marina llucmajorera, ampliant els ports esportius o triplicant la capacitat de l'aeroport.

Demanau als responsables polítics com impediran la construcció d'aquesta nova central, als Ajuntaments, al Govern Balear, al Gobierno de la Nación. La Central de S'Escalella només és la conseqüència de la destroça fins ara promoguda o consentida per aquestes autoritats. Si no volem centrals, haurem de cremar més poc llum. Qui no vol pols, que no vagi a l'era!

UM i la destrucció del territori

El PSM es la força política més legitimada per a transformar la realitat illenca (9è Congrés Nacional, 1988)

D. Miquel Pasqual, diputat autonòmic per Unió Mallorquina (Unió mallorquina en el llistat telefònic), va desafiar la disciplina de vot de la majoria conservadora del Parlament balear, perquè, segons declarà, la seva consciència no li permetia donar suport a la modificació de la llei de camps de golf, la qual suposa la possibilitat d'establir camps, amb el seu corresponent complex complementari de fins a 450 places hoteleres, en espais naturals d'especial interès.

Ja la llei (votada favorablement per UM) havia estat durament criticada per nacionalistes i ecologistes perquè, amb l'excusa d'atreure turisme de qualitat, permetia autèntiques urbanitzacions en sòl rústic en unes illes ja prou «balearitzades» i amb un consum brutal d'un bé tan escàs com l'aigua: un camp mitjancer se'n du en l'estiu entre 1500 i 2000 m³ diaris, com un poble de 8000 habitants! El problema és especialment greu perquè s'espera que en un període de deu a dotze anys més de 2000 Ha (unes 2800 quarterades) just a Mallorca (conradís, garriga, pinar o alzinar) se convertiran en camps de golf, acollint unes 22000 noves places turís-

tiques. Tot i així, la llei resultava insuficient a parer dels promotors doncs, mirau per on, no deixava construir en zones considerades d'especial interès ecològic o paisatgístic; és aquest darrer entrebanc el que ha suprimit l'actual modificació. Ara ja és possible construir els de Sa Canova i Alcanada, i en podríem pensar en Es Trenc, o a S'Albufera, o a Cabrera! No hi ha límits.

Trobava D. Miquel que calia demarcar-se de la dreta estatal i defensar una política més respectuosa amb el territori; en el mateix sentit s'havia pronunciat JERONI ALBERTI, segons el qual, el motiu determinant de la crisi d'UM fou entrar a formar part del Govern Balear i diluir-hi totalment la pròpia personalitat i projecte. Però la veritat és que el 99'9% de les decisions desenvolupistes d'aquests anys (no seria just dir el 100%) han estat preses amb el suport d'UM: Sa Canova, Ses Salines d'Eivissa i Formentera, Mondragó... són votacions emblemàtiques, i l'exasperant lentitud en la redacció del catàleg d'espais naturals o la no elaboració de les preceptives Directrius Territorials i del pla de protecció del litoral, són prou simptomàtics. De fet, no s'ha

vist en cap moment que hi hagués dues concepcions polítiques coaligades, ans uns sols interessos defensats per dues sigles distintes.

I el Sr. Pasqual canvià de parer... El president del partit (o de les seves despulles), el carismàtic batle d'Inca D. Antoni Pons, el cridà a l'ordre i li recordà els pactes establerts: s'havia de votar a favor i no s'hi valien romanços. Antoni Pons sempre ha enaltit la bona salut de què gaudeix UM, així ho emfatitzava a finals d'any, quan tots els medis de comunicació parlaven d'una crisi en el seu punt àlgid i Jeroni Albertí cercava gent i fórmules per superar el partit que ell mateix havia fundat; i afegia el nostre batle, contra els rumors de nous partits (ara ja confirmats si més no els de Ricci, Tolo Guell, Josep Melià i l'anterior de Gori Mir, esment els noms dels líders perquè és difícil recordar els dels partits) que s'estimava més esser coa de lleó que cap de ratolí, passat un temps, pareix confirmar-se la vocació d'UM d'esser coa, però el lleó de la pel·lícula ja fa molta estona que no és UM, sinó el PP (la AP canviada de nom que tots coneixem). Idò bé, encara ara, Antoni Pons braveja de la fortalesa del seu partit.

Però no hem acabat de contar la història del diputat-fill-pròdig doncs també mos assegura que, malgrat haver votat a favor, UM s'ha compromès a no permetre que cap camp de golf s'instal·li en paratges protegits. Si just fos kaskià, faria riure, però no és tan simple. Si això va de veres, ja hi tornarem a esser a sa parada de ses cebes; en efecte, si ara cream unes expectatives i qualcú se n'aprofita legítimament (com no dubteu que aquí passarà), si més envant els hi frutram, l'hauem d'indemnitzar! Ja mos l'han fet aquesta un parell de vegades, la sentència des Trenc, els recursos a Sa Canova, o la compra de Mondragó per 2000 milions de pessetes a una promotora assessorada pel Sr. Gilet, conseller de la presidència del Govern Balear, en són bones mostres. Si s'hagués protegit quan se sol·licità per primera vegada a la Cambra, cap d'aquestes situacions s'hagués produït. Llavor ja, argumentar que no se protegeix més perquè resulta massa car, havent votat en contra d'ela protecció quan era s'hora, me pareix d'un cinisme aborronador.

Antoni Alorda «Marrai»

Es comencen a sentir algunes veus, més ingènues que malintencionades, que consideren que els únics problemes importants són els ecològics i mediambientals. Aquest és el discurs d'alguns «verds» més tost immadurs. Tan de bò tenguessin raó! No ens enganem, els problemes ambientals són dramàticament importants, però no són ni d'un bon troç, els únics a considerar i a sol·lucionar.

L'Estratègia Mundial per a la Conservació, un document extraordinàriament interessant que va ser formulat a principis de dècada per la Unió Internacional per a la Conservació de la Naturalesa, és objecte ara de revisió. En el primer esborrall que circula d'aquest document podem llegir una s'frases prou reveladores: «La conservació no és possible sense el desenvolupament» «El ritme i estil actual del desenvolupament no són satisfactoris... perquè hem excedit la capacitat del medi ambient... i perquè manté la pobresa, la malaltia i les males condicions de vida, la impotència de molts d'essers humans davant la seva situació, i la desintegració de les estructures socials. En tant que no es camviïn les condi-

Ecologisme, justícia social (i postures personals)

cions socials i econòmiques adverses, els que sofreixen tendran molt pocs incentius o capacitat per fer front als problemes ambientals, que de cada vegada es fan més acucians». Són frases reve-

ladores: un component essencial dels problemes ambientals és socioeconòmic, i es basa a la desigualtat entre els humans. Una desigualtat cada vegada més gran, ja que els rics són de

cada vegada més rics, i els pobres estan de cada dia més endeutats. Si aquesta situació és aplicable als individus, encara és més sagnant entre els països. L'assimetria nord/sud és aclaparadora.

Podem contribuir a canviar les coses? Tots sabem que sí, en una mesura més o menys gran. La tasca dels nacionalistes ha de ser la d'afavorir una confluència d'esforços per estendre la democràcia (no sols la institucional o formal: la democràcia social, la tolerància i el respecte són igualment importants), per estendre l'ideal de la jus-

tícia social entre les classes i entre els països (són tan magres els avanços en aquest sentit!). Cercar i accentuar les diferències (o els matisos) que ens separen d'altres no és, precisament, la feina més constructiva. Cal revisar els dogmes, sino destruir-los, per canviar les coses. I aquesta revisió ha de començar per un mateix. Serveixi això de suport a la meua postura, que va resultar minoritària a la passada assemblea del Partit; som conscient que no pens com la majoria de companys, i per tant, no em consider adequat per a exercir tasques

directives al sí del partit. Però no renunciaré per això a continuar contribuint a la formació d'opinions, al procés ideològic i polític del PSM-EN, que és la força política més legitimada, per principis i per trajectòria, a transformar la realitat illenca, una part petita però important (la més important, per a nosaltres, habitants d'aquest racó de la Mediterrània) de la realitat planetària que hem de tenir sempre present.

Joan Mayol

Els nostres amics els verds, que volen esser els nostres enemics

Un popular refrany castellà diu «la unión hace la fuerza». Malgrat que la referència no m'agrada pel que pugui tenir d'imperialista, entenc que expressa una gran veritat. I com a tal aprofitable pel que vaig a comentar: L'aparició d'un partit polític verd, Els Verds, dins l'àmbit polític mallorquí i la seva postura vers el PSM.

Vagi per endavant que la meua reflexió parteix del punt de vista d'una persona que creu en una esquerra nova, moderna, per dir-ho en termes actuals. Això vol dir que apost per una força d'esquerra àmplia en contingut i en extensió, per tant, plural. Per contra no faré el comentari des d'un punt de vista partidista. En primer lloc perquè no crec que cap partit valgui més que les idees que defensa o dit d'una altra forma no crec que cap sigles tinguin cap valor per sí mateixes, si no pel que representen, i que per això mateix qualsevol dia podem desaparèixer, si ve el cas. D'aquí es dedueix que la defensa que faré del PSM no respon a un fet interessat o passional, sinó a una realitat.

Un quan veu Els Verds irrompre dins l'espectre polític illenc, el primer que fa és demanar-se, que venen a fer aquí? No és que no cregui necessari que a Mallorca es defensés el territori, l'entorn i els principis del que es pot dir una vida integral: antimilitarisme, pacifisme, no-violència, democràcia de base o feminisme. Tot el contrari crec que tots aquests valors s'han de defensar en força, i ara pot esser més que mai, donant el moment històric que vivim.

Però, repasant la història recent d'aquest país un hi veu que aquests valors no han estat oblidats del tot per les nostres forces polítiques, especialment per una: el PSM. Solsment cal recordar qui ha portat al Parlament temes com la revindiació de Cabrera com a Parc Nacional, la moratòria urbanística, la petició que es rebutjés la presència de vaixells nuclears a la badia de

L'autor d'aquest article —un independent— destaca que el PSM ha lluitat sempre per la defensa del medi ambient

Palma o s'aconsegüís l'ajut pels països del Tercer Món, etc, etc.

Davant tot això, i arribat el punt de què els companys Verds agafen la decisió de constituir-se en partit i presentar-se a les properes eleccions autonòmiques, un pensa si en lloc de fer bé, no farem malbé unes inquietuds, que pel que hem dit fins ara semblen comunes. Crec, que precisament aquí està l'error dels Verds de no entendre que el PSM assumeix i defensa els mateixos valors que ells. Perquè, si se n'haguéssim adonat, o se'n volguéssim adonar, perquè també es pot tractar que no ho vulguin veure, en lloc d'emprendre la decisió que han presa haguéssim optat per recolzar d'una manera o d'una altra al PSM. En canvi la seva postura suposa dividir forces, i per tant debilitar el front que lluita per una Mallorca digna.

Els Verds per les manifestacions que han fet els mitjans de comunicació han fet palès que no entenen que una força nacionalista (PSM) defensés els seus mateixos valors, cras error al meu entendre, com he explicat amb els arguments assenyalats.

Que el PSM demana massa poc en qüestions ecològiques, és a dir que no és radical. Jo diria que ho és tant com ho puguin esser ells. Només hi ha una diferència, que marca el sentit comú. Un no pot estar demanant a una societat industrialitzada (pel turisme), capitalista, que d'un dia per l'altre canviï el seu sistema de funcionament de manera radical. El que és factible i possible és anar esborrant d'a-

questa societat les petites coses (els valors sempre són relatius) que fent mal bé a la societat, al món; i així anar cop a cop guanyant batalles per acabar guanyant la guerra. I que consti que aconseguir donar una passió d'aquestes petites costa molt. I això sembla que no ho entenen els nostres amics els Verds.

Un altre punt és la qüestió estratègica: si volem o no anar en coalició amb el PSM i altres forces d'esquerra. Aquí cal dir que cadascu és sobirà per decidir el camí que vol prendre. I en aquest cas el PSM tampoc ho pot criticar, doncs el partit ha fet una opció: no coaligarse amb Esquerra Unida. En tot cas, emperò em sembla que és prou diferent, els components ideològics entre EU i PSM no em sembla tant convergens, com els que hi ha, vista la pràctica, entre PSM i Verds.

Tant la decisió de constituir-se en partit, com la de presentar-se a les eleccions per part dels Verds em sembla una mala passa, donat que suposa dividir forces, jo diria les mateixes forces (doncs la franja electoral d'un i altre partit és molt semblant). La conseqüència última d'aquests fets pot esser la d'impedir que l'ecologisme tenguí veu i vot a les més altes institucions del nostre país. Per tant que tots hi sortirem perdent.

Crec que aquesta situació crida a la reflexió per banda de tots, més quan el camí del futur cada cop està més aprop a la concentració de forces, moviments socials, i partits d'esquerra per aturar el pes progressiu del liberalisme. Fins i tot la mateixa ciència sociològica porta a la convergència de tots aquests sectors: socialistes, nacionalistes, ecologistes, cristians progressistes, inclús àcrates. Ara era un bon moment per començar aquest camí, però pot esser que les ganes de protagonismes ho hagin espanyat. Una pena.

Tirant lo blanc

Carreteres, avantatge o perill?

Coincideixen, al Parlament balear, dos documents importants per al futur de les Balears: el projecte de Llei de Carreteres de la CAIB i els criteris del Pla de Carreteres. An alguns mesos, llei aprovada i pla redactat, s'haurà fixat un futur prou definit. És, per tant, un bon moment per a considerar la vessant política i d'ordenació territorial que suposen les carreteres.

Políticament, les carreteres haurien de ser objecte d'un seguiment ben atent, ja que es pot dir que es tracta de la gran prioritat política del govern del PP: en els darrers tres anys s'hi han invertit més de 21.700.000.000 ptas. (Vint-i-un mil setcents milions), molt més que el total d'agricultura, sanitat, cultura, etc... Les carreteres, als ciutadans de la CAIB, ens surten cares.

La necessitat de les carreteres és trivial: un país s'articula a partir de la seva connexió social i econòmica, i una comunicació eficaç i segura resulta bàsica. Però, com quasi tot, hi ha límits, i a partir d'un cert punt els beneficis es veuen superats per les contrapartides. Hem arribat a aquests límits? és més que probable, i fin i tot pot ser que hagin estat superats.

Com és evident, és el transport privat el que genera la demanda més important, perquè resulta un gran consumidor d'espai. Balears té el trist privilegi d'estar en un punt altíssim en la proporció cotxes/habitants: 0,6. Descomptant les persones inhabilitades per a conduir (infants, minusvàlids, monjes de clausura, etc), hi deu haver un cotxe per adult, o quasi. Sense descomptar ningú, tocam a tres seients per persona. A ningú se li acudiria comprar tres seients perhom per anar al cinema o al teatre, i els comprem per maoure'ns! Som una societat de nou-rics, on els transports públics (em referesc a uns transports públics eficients) no existeixen. I no es pot dir que cadascú faci sopes del seu pa, perquè pa sols en tenim un: les nostres illes. El cost ambiental del vehicle privat és molt alt: contaminació (de fabricació, de funcionament i d'eliminació), espai, energia... Centrem-nos, avui, en el tema de l'espai, a les carreteres.

Fa anys, D. Llorenç Villalonga ens deia, a dos ecologistes primarencs, que de vegades estava temptat d'escriure un article irònic proposant que s'as-

faltàs tot Mallorca, amb un doble sentit: els cotxes podrien anar per tot, i es podria recollir l'aigua fàcilment, ja que no s'infiltraria; però la idea de que algú s'ho pogués prendre en seriosament i ho intentàs el deturava.

Quasi ens hi veiem. Els criteris del Pla de Carreteres que sen's proposa són clarament desenvolupistes: basta constatar que afirma, literalment «En las Baleares hay muy pocos kms. de carreteras, que se han construido en su mayor parte en los últimos años». Tènim, a les Balears, 430 m. de carretera per km², fins a on hem d'arribar? El pla preveu i no limita noves autopistes, desdoblaments de carrils, noves carreteres, etc... En fi, una alteració radical i profunda al nostre esquema de comunicacions. Projectes com els de Deià-Sóller, l'autopista encoberta S'Arenal-Llucmajor (de la qual s'ha fet el primer carril, sense que els ciutadans hagin pogut mai pronunciar-se, ja que no va passar per informació pública com el que era, mitja autopista), seran els que marcaran la pauta. Les carreteres són uns dels sacrificis rituals de les Balears al model esquilmador del territori a l'especulació, la construcció i el turisme de masses. Ens asfalten el futur.

Hi ha alternatives? És clar que sí. Hem de tenir les carreteres necessàries, però no més que aquestes; les carreteres han d'estar al servei dels ciutadans, i no engolir tots els recursos públics. Hi ha d'haver bones possibilitats de transport públic, més segur i més racional que l'ús de l'espai i de l'energia. Hi ha d'haver un procés seriós de descentralització (administrativa, cultural, sanitària) que faci innecari acudir a Ciutat Jo a Maó o a Vila, que per tot estam igual). Tot això no costa més que la xerxa d'autopistes, dins de la qual riscam de morir ofegats.

Sobre tot, cal defensar aquestes alternatives amb una veu el més clara i potent possible, amb la força que ens pot donar la col·laboració entre tots els que volem evitar aquestes malifetes viàries, entre tots els que no consentirem que ens asfalten el futur. Des d'aquí, voldríem convidar a totes les persones i col·lectius sensibles a obrir una campanya de reflexió i actuació per evitar fets irreversibles que tenen un cost inassumible per a l'esdevenir de les nostres illes.

Joan Mayol

Uns Verds un poc mustiis

Ja fa uns mesos que volia replicar a aquest grup d'autoanomenats verds així com s'anaven produint declaracions als mitjans de comunicació dels seus portaveus. Però després de pensar-hi ho deixava córrer ja que, ingènuament, em deia que benvingut sigui tot el que vengui a afegir-se a la lluita per la conservació de la nostra terra. Però les darreres declaracions del passat diumenge, 28 de maig, a alguns diaris m'han esgotat la paciència. «La via ecologista no queda representada en el Parlament», «Algunos grupos que se llaman ecologistas contribuyen a la destrucción de las islas...», en clara al·lusió al PSM al qual citen més tard.

Aquestes declaracions desqualifiquen per elles mateixes els seus autors. Com pot cap ecologista informat menysprear la immensa tasca en defensa dels es-

El PSM es destacà també en la defensa del trenc. Manifestació del PSM a Campos el 30 de maig de 1978

pais naturals realitzada pels diputats del PSM al Parlament? Com es pot acusar al PSM de «contribuir a la destrucció de las Islas quan és l'únic grup polític que sistemàticament ha denunciat i lluitat socialment i institucionalment en contra de tota casta d'atemptats urbanístics? Senzillament aquestes declaraciones demostren un messianisme preocupant. És que sols els verds, pel simple fet de dir-se verds, són els únics i vertaders defensors de l'ecologia? Però vejам qui són aquests verds salvadors: els heu vist lluitant per Cabrera? tal vegada per Mondragó, Sa Canova i Capocorp...? o sinó per S'Estalella, Montblanc i Cala Barques...? No, no els hi heu vist, perquè fins ara sols han mostrat el nas pel tunel de Sóller (això sí, quan el tunel ja està mig foradat).

I sens dubte, deu esser aquest llarg i valuós pedigree de lluita ecologista que els dona la divina potestat de repartir certificats d'ecologisme i llenya a dretes i esquerres. Per cert, a les esquerres les troben violentes, o és que el PSM va estar a favor de l'OTAN, els vaixells nuclears a la Badia de Palma i el servei militar?

Acusen «la gente de otros partidos de querer sumar y sumar votos» i ells de moment sols parlen de presentar-se a les eleccions. Això sí, entre les seves importants conquestes destaquen «el hecho que hayan segado la base del crecimiento del PSM en las Islas».

Resumint, crec que en una societat normal no valdria la pena molestar-se en replicar a aquests redemptors, però com que en aquest país ens deixam dur més per la forma que pel fons de les qüestions ha cregut que ja era hora de fer mostrar el llautó d'aquest nou maniqueisme. De moment, cal tenir-ho clar: el PSM renta més verd!

El PSM lluita des de la seva fundació per la defensa del medi ambient. Es Trenc (1978)

Pere Sampol

El darrer nombre de WWF-News (revista internacional de Conservació de la Naturalesa) publica un article molt suggestiu amb el títol anterior. Per nosaltres, és prou interessant, perquè parla d'una cara desconeguda o quasi del fenomen turístic, qualitativament distint del que patim a les Balears. Ben segur que pot interessar als lectors de «Mallorca Socialista» perquè tots els illencs estam implicats en turisme, i val la pena conèixer-ne les cares ocultes.

Els viatges d'observació de la Natura, o eco-turisme, és una indústria en plena expansió a tot el món, que millora considerablement economies locals, però que de vegades té efectes molt negatius sobre el medi ambient.

El Fons Mundial per la Natura (WWF) acaba de publicar un informe, *Ecoturisme: Potencial i Riscs* que reflecteix com el nombre de turistes locals o internacionals que visiten àrees naturals s'incrementen espectacularment.

A 1965, per exemple, sols 10.000 persones visitaren el Nepal, però al 1987 el nombre de turistes ha estat de 240.000 (1). L'informe, que fa referència concreta a Amèrica Llatina i el Carib, examina com afecten els turistes a les àrees naturals i els problemes que es presenten quan els parcs nacionals no estan preparats per a rebre una afluència massiva de visitants (2). S'examina la situació de cinc països concrets: Belize, Costa Rica, Dominica, Equador i Mèxic. «Cada cop més gent opta per passar llurs vacances al Carib o Llatinoamèrica, molts d'ells per a descobrir-hi l'abundància de diversitat

ecològica de la regió», diu E.B., especialista del «F a Sudamèrica i autora d'aquest estudi. Una enquesta feta per aquesta entitat mostra que més de la meitat dels turistes que van a Llatinoamèrica visiten el menys un parc o reserva durant la seva estada (3).

«Pot ser el turisme un medi de conservació?» es demana el document. A alguns països la resposta és positiva.

Ecoturisme potencial i risc

L'increment del turisme al parc ruandès dels Volcans, pàtria del gorila de muntanya, s'ha convertit en la tercera font d'ingressos més important del país i financia a llarg plaça la protecció dels goriles.

Alguns parcs nacionals i reserves, com les illes Galàpagos o l'àrea preservada de Jaguar Cockscomb (Belize) atreuen un nombre de turistes creixent, que generen ingressos locals i interès, adhoc econòmic, per temes de conservació. Amb l'objectiu de preservar les platges, Jamaica promou una diversificació dels seus atractius per incloure el turisme de natura, i ara es promociona com «l'illa natural del Carib».

«Aquest influx d'eco-turistes ha tingut una efecte sorprenent a les po-

blacions locals entorn de les àrees protegides i influeix realment sobre les economies nacionals», afegeix Mr. Boo. «Aquests països necessiten amb urgència una estratègia global per mantenir i controlar aquesta indústria creixent».

«Avaluar els impactes ambientals i econòmics sobre aquests espais és essencial per conservar els recursos naturals dels que depèn el mateix turisme», diu K.S.F., president del WWF-US. «Aquest estudi assenyala com la demanda excessiva d'ecosistemes delicats per part dels turistes pot destruir precisament els factors que atreuen als visitants».

Per exemple, l'atracció del Nepal pels «trekkers» ocasiona un problema ambiental greu: l'aprovisionament de llenya pels turistes accentua el greu problema de deforestació que pateix el país (4).

El document en qüestió, que investiga els obstacles i oportunitats de l'ecoturisme, recull també nombroses recomanacions pràctiques per les agències gubernamentals, gestors de parcs, touoperadors i associacions de conservació de la Natura interessades en participar en el turisme de la Natura.

- (1) Es a dir, el que reb Balears en l'any és el mateix que el Nepal en 40.
- (2) Pensau en Es Trenc, Punta de n'Amer, Salines...
- (3) Senyal de que n'hi ha, més que aquí!
- (4) Energia, al cap i a la fi, en detriment dels Recursos naturals. Pensau en s'Estalella!

Sgt. Joan Mayol Serra

PREN LA FRESCA A TACOS

PA AMB OLI
VARIAT D'EMBOTITS
TAULA DE FORMATGES
TRUITES VARIADES

OBERT DE LES 18 A LES 3 H.
C/ SOLER 2A. CIUTAT
JUNT ALS MOLINS C/ INDUSTRIA

LOCALS PSM-EN

PALMA

Carrer Navarra, 5-A, 1er 1^a
Tel. 72 14 14 - 72 16 26
07003-Palma.

LLUCMAJOR

C/ de Sa Fira, 2 pis
07620-Llucmajor.

SÓLLER

C/ Lluna, 2-2^{on}
07100-Sóller.

Moratória urbanística: prou d'urbanitzacions

El GOB, un cop més el GOB, ha llançat una activa campanya de mobilització i sensibilització. L'eslògan és ben clar: «Prou d'urbanitzacions!», i les raons són sobrades. Ja s'han venut massa bocins de Mallorca –i de les altres illes germanes– al millor postor. Ja s'han fet massa malifetes. Ja n'hi ha prou!

S'han lliurat dotzenes de batalles: Sa Dragonera, Tuent, Es Trenc, Mondragó, Sa Punta de n'Amer, S'Albufera, Cala Varques, Cabrera... Potser n'hauréu de seguir lliurant. Més de les que voldríem. Però l'encert de la campanya del GOB és plantejar el tema d'una manera global, per damunt cada una de les amenaces concretes, per posar en evidència que és tot el nostre territori el que està amenaçat.

I amb el territori hi va tot: l'aigua, els boscos, la costa, l'aire, els sòls rurals, el model esguerrat de desenvolupament, i en definitiva un futur que no serà nostre (contradient en Raimon), perquè ens l'estan fent altres.

El PSM du anys i panys de treballs per aturar la destrossa, per posar criteris de racionalitat a la nostra vida econòmica i social. Pels nacionalistes d'esquerra el país no ha estt mai res eteri (una paraula, una bandera o una essència mítica), per això sabem que la lluita per salvar la terra és fonamental i hi dedicam els nostres majors esforços.

El text que reproduïm a continuació és el de la Moció presentada pel PSM al Consell Insular de Mallorca, basada en la proposta realitzada pel GOB de moratória urbanística.

La pràctica totalitat de sectors socials, econòmics, acadèmics, polítics i culturals de Mallorca coincideixen en destacar la delicada situació urbanística i turística present, així com la preocupant degradació dels espais i els recursos naturals, l'augment tan espectacular de la construcció de places turístiques i residències secundàries que s'ha produït aquests darrers anys, i que segurament es mantindrà els dos o tres propers, no pot tenir continuïtat, segons és admès pels estudiosos de l'economia balear i segons temem, també, pels impulsors d'aquest creixement desordenat. De fet, ja en aquests moments i sols com a exemple, l'oferta turística a Mallorca supera amplament la demanda i impedeix l'aprofitament òptim de tot tipus de recursos, generant desequilibris econòmics irreversibles. La necessitat d'afrontar una requalificació del sector és tan necessària com urgent.

D'altra banda, i també com a exemple, la planificació urbanística vigent és absolutament desenvolupista, ja que permet sòtils de població que ultrapassen, només a Mallorca, 2.500.000 habitants.

La relació dels problemes que aquest creixement desordenat provoca en l'entorn social, econòmic i natural és inacabable: d'infraestructura; d'a-

bús en la utilització de recursos naturals; de sanejament; de relacions humanes; en els àmbits laborals i empresarials; en les comunicacions, etc.

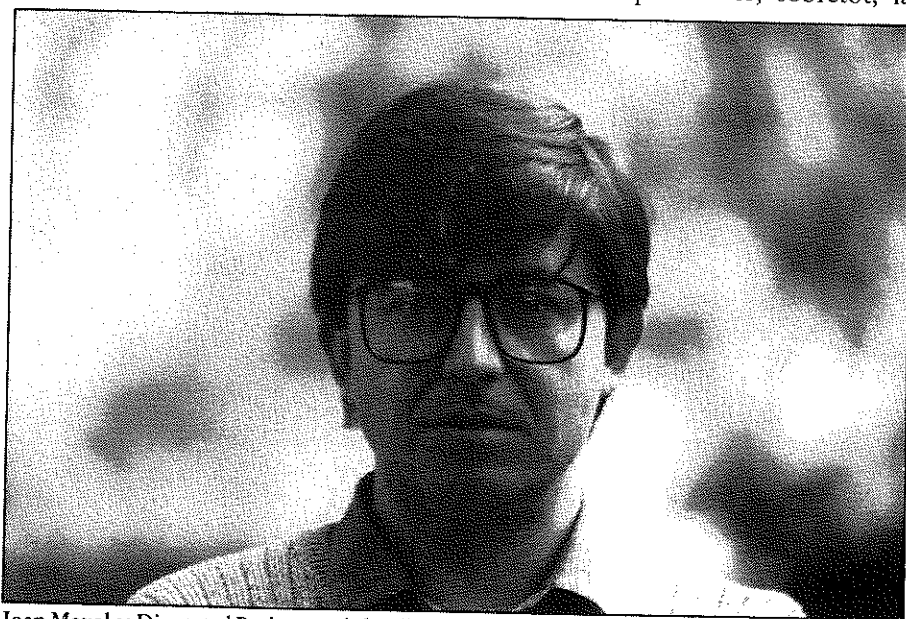
La baixa pronunciada de la qualitat turística en els darrers anys està ben relacionada amb aquests fets.

I en concret, el consum d'espai per a usos turístic-residencials ha superat totes les cotes desitjables, i en aquests moments hipoteca l'economia d'aques-

tes illes. També en aquest cas, les xifres constitueixen, lamentablement, proves irrefutables: un 80% de les platges ja estan urbanitzades: 90 projectes d'urbanització amenaçaven espais verjos; d'aquí a 10 anys es pensa duplicar l'actual oferta d'amarraments; 45 projectes de camps de golf amenacen els espais naturals i els recursos hídrics de la nostra illa.

Els recursos naturals es troben en una lamentable situació a causa d'un abús en la seva utilització. És el cas evident de l'aigua, objecte de noves extraccions malgrat la seva escassetat, es tracta també dels boscos, el sòl, el paisatge, el litoral i les platges..., cada cop més amenaçats per un creixement urbanístic desordenat i poc respectuós amb l'entorn.

Finalment, el nombre dels espais naturals afectats per urbanitzacions és elevadíssim. Basta recordar els casos de s'Algar i Sa Punta de Felanitx, Capocorb, Montblanc, Canyamel, Sa Canova, dunes de s'Albufera, s'Albufereta, Sant Elm, Camp de Mar, Llucalcari, Son Vila, Carrossa, Son Bauçà, Son Farrandell, Alcanada, Can Cullerasa..., quasi tots ells inclosos als inventaris oficials d'espais naturals a protegir. A diferència dels països més desenvolupats d'Europa, on l'administració té cura en conservar els darrers espais naturals, sembla que aquí ens sobra de tot: boscos, platges, aigua, espai en general, tot i ignorant que la base del nostre desenvolupament és, sobretot, la

Joan Mayol es Diputat al Parlament de les Illes Balears i Conseller del Consell Insular de Mallorca des del 1987

qualitat única de la nostra naturalesa i paisatges culturals.

En conseqüència, i conscients de la necessitat de provocar un ample, seriós i urgent debat social en ordre a la consecució d'un desenvolupament que garanteixi la conservació dels recursos, el Grup de Consellers del PSM-Esquerra Nacionalista presenten al Plenari del CIM la següent

MOCIO:

El Consell Insular de Mallorca s'adhereix al pacte per a una moratòria urbanística, els punts bàsics de la qual són:

- 1r.- Aturada del creixement urbanístic.
 - * No aprovació de noves urbanitzacions als espais naturals, al litoral, a zones forestals i a les àrees agrícoles.
 - * No execució dels projectes d'urbanització ja aprovats dins aquests mateixos espais.
 - * Modificació del planejament vigent amb criteris restrictius i proteccionistes.
- 2n.- Protecció de tots els espais naturals.
 - * Elaboració i aprovació d'un catàleg d'espais naturals ampli i generós.
 - * Aplicació d'una legislació estricta per a la conservació

Sebastià Serra és Diputat al Parlament de les Illes Balears i Conseller del Consell Insular de Mallorca des del 1983 pel PSM

- de les àrees naturals.
- * Gestió eficaç de les àrees protegides.
- 3r.- Ordenació integral del territori.
 - * Elaboració i aprovació d'unes directrius d'ordenació del territori.
 - * Desenvolupament d'aquestes directrius mitjançant plans sectorials, plans comar-

cals i plans de medi natural.
 * Criteris racionals i conservacionistes en l'ordenació del territori, que impedeixin més creixement urbanístic i la destrucció dels espais naturals, i aconseguir l'ús òptim dels recursos naturals.

Sebastià Serra i Busquets
 Joan Mayol i Serra

Al Parlament Europeu es demana més protecció per als espais naturals de les Illes Balears

Els Diputats Juan María Bandrés, Virgilio Betini, Wilfried Telkämper, Karl Partsch, Paul Staes, Gerard Monniers, Marie-Cristine Aulas, Alexander Langer i Nel van Dijk, el passat dia 4 d'abril, presentaren al Parlament Europeu amb seu a Estrasburg una proposta de resolució sobre la protecció dels espais naturals a les Illes Balears.

Vet aquí el text:

«El Parlament Europeu:

A.- Atès que el turisme, a més de la importància econòmica, cultural... és causa de degradació medioambiental.

B.- Atès que el desenvolupament del sector turístic a les Illes Balears ha provocat una transformació social i te-

rritorial, en un procés no sempre ordenat, amb abusos dels recursos naturals i degradació del litoral, cosa que fa que el seu patrimoni natural precisi d'una atenció especial.

1.- Demana a les autoritats del Govern Balear i del Govern Espanyol que promoguin ràpidament i eficaçment, en el marc de les competències respectives, la salvaguarda real dels espais naturals de les Balears.

2.- Demana que es presti una atenció especial a la preservació del litoral de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera, subtrahend del mercat especulatiu les àrees no ocupades per usos turístics, mitjançant la seva protecció especial.

3.- Demana que s'atorgui protec-

ció legal als espais: Serra de Tramuntana, Mondragó, Muntanyes d'Artà i Dunes de Son Real (Mallorca); Barrancs del Sud i Costes de Tramuntana (Menorca); Els Amunts, Salines d'Eivissa i Formentera i Mola (Pitiüses).

4.- Demana a l'Estat espanyol que activi la tramitació de Declaració del Parc Nacional de Cabrera, sol·licitada per unanimitat pel Parlament de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.
 f 5.- Remet còpia d'aquesta Resolució al Govern i al Parlament Balear i al Govern Espanyol.

Estrasburg, 4 d'abril 1990
 (9 signatures)

I l'Europa dels pobles quan?

Encara record aquells dies llunyans de la darrera campanya electoral europea de 1989. Dues paraules monopolitzaren el discurs polític que feu el PSM per boca del seu Secretari General Mateu Morro: «Europa» i «Pobles». Avui de Brussel·les estant aquests objectius em semblen tan llunyans com els dies en que varen ser pronunciats.

Si teniu en compte que el Tractat de Roma és per a la CEE com la constitució per a l'Estat Espanyol i si contactau a través d'una ràpida llegida que el mot regió no apareix més que dins la introducció («per reduir les diferències entre les diverses regions i el retard de les menys afavorides») i dins del títol dedicat a la Cohesió econòmica i social (reconversió, ajuntament... de les regions) entendreu el que podem dir ha estat la història regional europea*.

Efectivament el reis, presidents, ducs... signataris del Tractat representen el que hom anomena aquí: «estats membres» de la Comunitat a dotze, del Consell de Ministres dels dotze... Les regions si apareixen ho fan en funció de la política econòmica que es té fixats la CEE. No existeix un sol article que parli del paper que les regions tenen en el procés de construcció europea (legislatiu, executiu...). Però en el cas de què és el que a Brussel·les s'enten per «regió»?... Dins el Tractat només les regions frontereres (que ho deixaran d'esser d'ací poc) alemanyes hi són mencionades. El reste: Catalunya, Bretanya, Escòcia, són senzillament ignorades i és més en cas de què fossin considerades, les «entitats regionals» que podrien jugar un paper actiu dins el que és el procés de construcció europea serien les regions reconegudes administrativament pels estats com tals (Catalunya, estricta, la «Comunitat» Valenciana, la «CAIB o el departament dels Pirineus Orientals per exemple). El que si és clar en tot cas és que la realitat racional sense estat més present dins les ments dels «euròcrates» i dins els coneixaments de cultura general que tot europeu té és la catalana. Per la seva importància econòmica, poblacional i política (i no ho oblideu per una intensa presència a Brussel·les: (Patronat Català pro Europa, Casals Catalans...) el fet català, l'expressió de viure en llibertat dins l'Europa Unida, és prou co-

negut encara que no suficientment valorat.

Al llarg de la història, els diferents assajos d'estructura un «moviment regional» d'àmbit europeu (Assemblea de les Regions de Europa per exemple) no havien estat reconeguts per la CEE com instruments de treball fins que en 1985 es creà el Consell Consultiu dels Poders Regionals i Locals que agrupava la representació regional i local dins un òrgan que es pot qualificar com consultiu. Aquest pas endavant ha quedat en paper banyat i el Comitè de Política Regional existent fins el 1988 ha estat substituït amb la Reforma del Fons estructural per tres comitès sectorials en els que per altra banda la representació regional és existent. La representació dels Lands, regions belgues, secretaris d'estat per Escòcia, Gal·les o Irl. del Nord que alguns estats permetien el Comitè abans esmentat i que diguem-ho era purament testimonial, desapareix. L'única expressió de la veu de les regions la tenim doncs a través l'actuació dels diputats «regions» europees són presents al Parlament Europeu.

En aquest cas l'exemple de Juan Mª Bandrés gràcies a l'enorme esforç duit a terme per Mateu Morro el nostre Secretari General, és encoratjador.

L'Acta Unica Europea en primer lloc i el plan Delors en segon, no introdueixen cap novetat pel que fa a la política regional: almanco cap novetat ins-

titucional que reflexi l'existència d'una europa diferent a la dels dotze: l'Europa de les Nacions. Simplement hi es tracta del Principi de Subsidiaritat pel qual tot el que pugui resoldre's a nivell regional o estatal. D'aquesta manera per primera vegada en la confecció, aplicació i vigilància dels plans estructurals les regions hi són associades (al costat dels estats).

La transcendència del Plan Delors ha estat tan forta que com sabem al final d'aquest any una Conferència Intergovernamental ha de preparar el camí per una reforma del Tractat de Roma. Les propostes dels estats forts (Alemanya i França) és una pura befa de les aspiracions de democratització que molts europeistes han depositat en la conferència.

La reforma es limita segons aquests països a un repartiment de competències entre el Parlament i la Comissió, és a dir: el Consell l'òrgan representatiu del poder de control que els estats exerceixen sobre la CEE, en sortiria reforçat. Algunes veus s'han aixecat per a demanar la creació d'una segona cambra on hi serien representades les regions, avui per avui però aquesta resposta és més testimonial que majoritària. De totes formes és important destacar que és dins el Parlament Europeu on la «consciència regional» és més forta en part pel que deiem abans però també pel suport que algunes propos-

tes reben fins i tot de personalitats o grups parlamentaris en principi poc receptius a les propostes provinents de les nacions sense estat.

El cert és que ara per ara l'únic lligam existent entre les regions i la Comunitat és el de la lluita competencial. És veritat que la Comunitat ha llevat competències i ho seguirà fent, a les regions europees però també és cert que aquestes tenen un deure i un dret pel que respecta a llur participació en els procediments legislatiu i executiu de la normativa comunitària. Sols l'Estat Italià ha publicat una llei de distribució de competències executives entre el poder central i les regions italianes (impossible de somniar a l'Estat Espanyol). Com deia un deure: aplicar i executar les Directives, Reglaments, Decisions... comunitàries, però al mateix temps un dret molt important: participar al procediment legislatiu comunitari; un dret que fins aleshores no s'ha fet afectiu a cap estat membre (tampoc a nivell comunitari). Les Comissions de Consulta creades per a debatre el procés comunitari entre els ministres i els consellers de les CCAA crec que no funcionen pus des de fa estona. Per si fos poc, les representacions que el Principat i el País Valencià mantenen a Brussel·les no són en absoluto considerades com «oficials» (el que no vol dir que la tesca que desenvolupen no tinguin un ressó, tot el contrari). En el cas de les Illes Balears un conveni amb qualsevol d'aquestes dues representacions podria ser avantatjós donat el cost que suposaria amantenir una representació pròpia a Brussel·les.

En fi, el buidat de competències el patim tots però la presència efectiva a Brussel·les només l'ostenta el poder central amb el que l'equilibri competencial* pot trencar-se favorablement per l'administració madrilenya.

La panoràmica fins aquí exposada ens fa veure dues coses: que el futur dels Pobles sense estat és difícil a l'Europa del -92, però que només lluitant es poden assolir objectius polítics. Aquesta lluita s'ha de dur endavant com a militants d'un partit nacionalista i com a ciutadans d'una de les nacions europees sense estat més importants.

El PSM-EN ha de seguir present al Parlament Europeu, les forces nacionalistes i progressistes juntament amb totes aquelles altres que són receptives al nostre missatge (vers, esquerra no estalinista...) han de formar un front

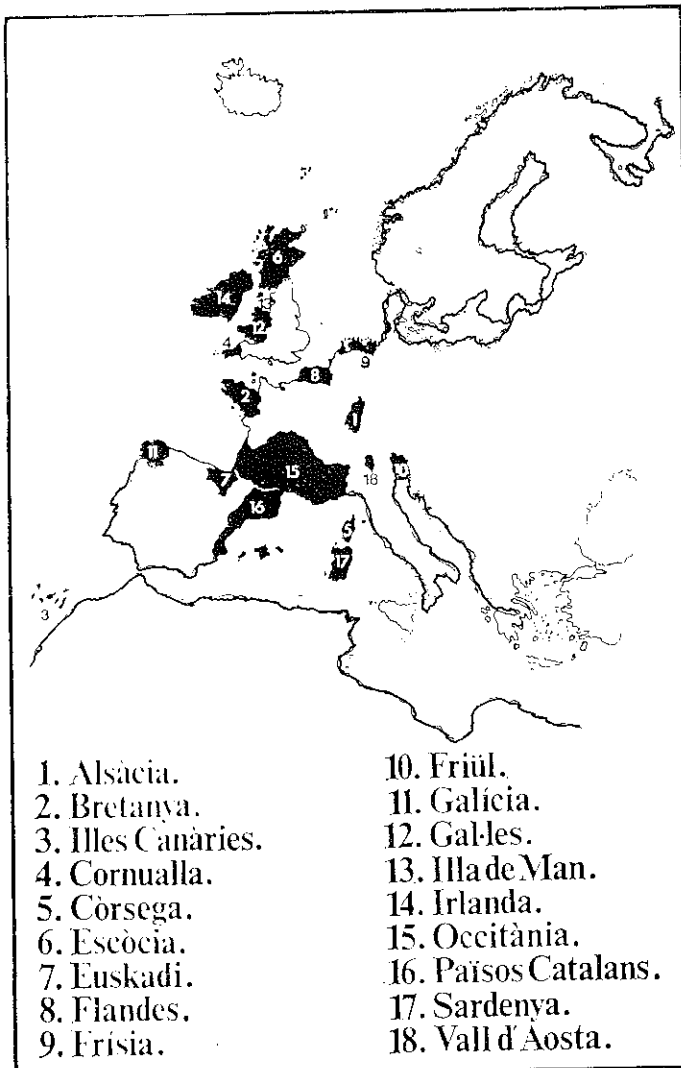
comú procurant evitar divisions inútils (Els Vers, Arc-en-Ciel...). Els nacionalistes d'esquerra hem de fer presents les nostres propostes en matèria lingüística, agrícola, turística, de «segones residències», de medi ambient, etc.). Hem d'aconseguir de les Institucions d'autonomia una major sensibilitat envers el fet comunitari: ignorar la realitat europea és perdre una oportunitat única per a fer sentir la veu dels Pobles i per aconseguir l'emancipació d'un poder que ens ofega per integrar-nos a la comunitat europea de nacions lliures.

Com a ciutadans del nostre país, una tasca de conscienciació del que és el nostre poble de Salses a Guardamar i

del que podria representar una Europa superadora dels vells estats o de les diferències socials entre el nord ric i el sud pobre hauria de començar. Nosaltres no som d'aquells que s'oplen la boca parlant d'Europa perquè està «in», nosaltres no ens conformem amb qualsevol europa: sols una Europa amb el català com a llengua oficial, amb una política ecològica sincera, formada pels pobles amb voluntat de conviure en relació d'igualtat, on els treballadors no siguin explotats per l'absència de normes socials bàsiques, pot ésser acceptada com el marc idoni de convivència de tots els catalans amb la resta de pobles d'Europa.

Jaume Payeras i Alzina

Les Nacions oprimides de l'Europa Occidental (De Tubella Imma i Vinyamata, Eduard: Les nacions de l'Europa capitalista, Barcelona, Edicions La Magrana, 1977, p. 34).

Reunió de nacionalistes a Còrsega. Entre ells hi ha un representant del PSM. A Còrsega, el Front Nacional per a l'Alliberament de Còrsega-FLNC-i la Unione di u Populi Corsu, principalment, lluiten contra l'imperialisme francès.

Parlar del deu dels pobres es parlar avui de Déu a Amèrica Llatina. A la imatge barriada pobra de Santiago de Xile. A Xile hi ha 5 milions de pobres

Notícia de la Teologia de l'Alliberament

Gabriel Seguí i Trobat

1.-Introducció.

Un dels fenòmens més apassionants de la història del pensament dels nostres dies és, sens dubte, l'anomenada Teologia de l'alliberament, que tantes de reaccions ha suscitat, però que, paradoxalment, és tan poc coneguda directament per molts dels qui, a casa nostra, tan aferrissadament la defensen. Sovint, aquests mateixos són, simptomàticament, nacionalistes i per això em sembla oportú oferir succintament les línies fonamentals de la Td'All, basant-me en els seus texts bàsics. Pot servir també per revisar el nostre pensament i la nostra praxi.

2.-Definició i objectius de la Teologia de l'alliberament.

Però, què és la Td'All? Primer, negativament: no és la teologia europea, acarada als reptes de la secularització, ni tampoc el braç ideològic dels moviments d'alliberació d'inspiració marxista d'Amèrica Llatina. Positivament: és un moviment de pensament teològic plural –diversitat de corrents– i dinàmic –es va fent a partir de la reflexió sobre la realitat peculiar–; bàsicament, és la reflexió teològica, amb la pretensió d'abastar la globalitat de la vida cristiana, sobre la mort del pobre, des de l'experiència del Déu alliberador de l'Èxode (Ex 3,6ss) i de l'Aliança, encarnat pel seu Fill redemptor, mort en la creu i ressuscitat. Vull remarcar la paraula «experiència» perquè és fonamental comprendre que la Td'All, no defensa els pobres perquè ho postuli

una determinada doctrina sobre Déu ni tampoc perquè Déu mateix ho exigeixi, sinó perquè Déu actua així.

La Td'All, proposa un seguiment de Déu com Jesucrist quan hom té a davant la mort dels innocents, no solament la injustícia. És molt significatiu aquest text de la Conferència Episcopal latino-americana de Puebla: «(Els pobres) fets a imatge i semblança de Déu per esser els seus fills... aquesta imatge està enterbolida i fins i tot escarnida. Per això, Déu pren la seva defensa i els estima» (núm. 1.142). El pressupòsit primari de la Td'All, és la simple lluita per la vida dels pobres, com diu Mons. Romero: «defensar el mínim, que és el màxim de Déu: la vida»; estimar els homes més privats de vida i fer feina perquè arribin a tenir-la.

Podem parlar d'un martiri col·lectiu del poble llatino-americà. Els taüts amb els cadàvers dels 6 jesuïtes assassinats a El Salvador el 1989

Des d'aquesta perspectiva, la Td'All, és una denúncia agosarada, a l'estil de Jesús Profeta (Lc 4, 18-19), de la violació del pla creador de Déu; en certa manera, doncs, hom lluita contra la pobresa opressora per refer el Paradís; hom lluita per l'alliberament de la pobresa injusta i per l'obertura confiada en Déu, cosa que suposa la unificació de fe i justícia, i l'anunci de la bona nova i el treball per la justícia i la pau davant l'espiral de violència que pateix el pobre. És parlar de Déu des d'una benaurança particular: «*Feliços els pobres, perquè és vostre el Regne de Déu*» (Lc 6,20). Parlar de Déu dels pobres és la manera concreta de parlar avui de Déu a Amèrica llatina. L'esmentat retorn al paradís significa llegir la història des de la perspectiva dels pobres, és a dir, des dels privilegiats per Jesús, que és el mateix que voler fer la història des dels criteris del Déu-Amor.

Ara bé, això no significa que la Td'All. propugni una mera redempció temporal i històrica, a l'estil del marxisme, perquè té ben present allò que l'home no viu solament de pa, sinó també de la Paraula de Déu (Cf. Mt 4,4), ni tampoc de crear una Església paral·lela, ni la defensa de la lluita de classes com a fonament de la història i com a correctiu de la injustícia (són acusacions ben fresques). Partint del concepte clau de conversió —uns dels fonamentals de la Td'All.— dels cors i de la praxi, per esvaïr el pecat personal i estructural, de cara a una redempció in-

tegral; hom pretén esser veu dels qui no tenen veu, a fi que, alliberats de la pobresa i de la mort, a través de la lluita pacífica i de la denúncia evangèliques, puguin assolir una vida digna segons els criteris del Déu de l'Amor.

No cal esser gaire perspicaços per notar que aquest compromís suposa conflicte. I és que podem parlar, d'una persecució, d'un martiri col·lectiu del poble llatino-americà, ben sovint concretat en martiris concrets de pàgesos, catequistes, religiosos, preveres i bisbes. Bíblicament, els teòlegs de l'alliberament s'han inspirat abundantment en la figura del Servent de Jahvè, del profeta Isaïes, personatge perseguit i desfigurat físicament, que no obstant és l'esperança d'Israel, i també en Job, el just assetjat pel mal inexplicable. Però, certament, el model màxim és Jesús: «*La vertadera persecució s'ha adreçat al poble pobre, que és avui el cos de Crist en la història. Ells són el poble crucificat com Jesús, el poble perseguit com el Servent de Jahvè*» (Mons. Romero). Diguem-ho clar: la mística de l'alliberament és la mística del seguiment radical de Crist. «*Ningú no té un amor més gran que el que dóna la vida pels amics*» (Jo 15,13).

Naturalment, no han faltat conflictes a l'interior de l'Església per causa de la Td'All. Tots coneixem les intervencions vaticanes. Ara bé, és injust presentar-ho tot com una lluita entre bons i dolents, entre els redemptors dels pobres i els aliats de l'Administració nord-americana; entre els

partidaris de la revolució i els de la reacció. En el fons, es tracta de disputes d'escola.

En efecte, hi ha, en primer lloc una diferència d'accent: la Td'All., inicialment, subratlla el Crist encarnat i crucificat (el Jesús històric), mentre que un determinant corrent de teologia europea molt influent parteix més del Crist ressuscitat i salvador, insistent més en el seu aspecte històric, amb el consegüent risc d'una espiritualització excessiva del compromís històric del cristià. En segon lloc, es dóna una diferència de llenguatge: la Td'All. usa un llenguatge existencialista, amb alguns manlleus del marxista (d'altra banda, incorporat al llenguatge del Magisteri elcesiàstic pel Papa Joan Pau II), i bíblico-patristic, enfront del vocabulari aristotèlic-tomista del corrent contrari; i, sobretot, una diferència de context i d'experiències, perquè si la Td'All. neix de la vivència quotidiana de la injustícia i de la mort, l'esmentada teologia europea parteix del nihilisme imperant al Primer Món. Si a tot això, hi afegim una por i una desconfiança mútues, fruit de la manca d'un diàleg sincer i des de la vidua, no són d'estranyar les fregades actuals.

3.-Eclesiologia de la Teologia de l'alliberament.

L'orientació de la Td'All. no solament afecta l'actuació de l'Església, sinó que significa una nova concepció d'ella mateixa. Seguint bàsicament Boff, en primer lloc hom posa més l'accent en el carisma (esperit) que en la Institució (estructures). Per això, si històricament l'Església institucional s'havia maridat amb els poderosos, la Td'All postula, no una Església per als pobres (posició caritativa i assistencialista), sinó una Església dels pobres, des de la nació clau del concili Vaticà II de Poble de Déu. Si els pobres, hem dit, són el subjecte d'una nova visió de la història, ara passen a ocupar el primer lloc dins l'Església i aquesta s'articula a partir de tres eixos bàsics: la comunió (koinonia), la profecia (denúncia) i el servei (diaconia). Des d'aquesta perspectiva, es redefineix el paper de la jerarquia, que esdevé un servei interí de la comunitat i no una casta separada d'ella i orientada al poder. Per tant, la revaloració dels laics és un dels fruit més evidents d'aquesta església més carismàtica; «aquesta idea ens aproxima

la concepció política de la democràcia; amb una diferència determinant i és que el poder eclesial procedeix del poder de l'Esperit i del Ressuscitat, que actua a través de la comunitat; en canvi, en la democràcia, el poder prové del poble» (Boff).

Si l'Església neix de la fe dels pobres, la seva praxi s'orienta a realitzar aquí, a la terra, la utopia de la fraternitat i de la justícia, sense oblidar, però, que el Regne de Déu és la cristiana concernant a la destinació final del món. I també cal aclarir definitivament, enfront de l'allau de denúncies més o menys interessades, que si la consecució, ja ara, d'aquesta fraternitat i justícia porta a un cert compromís polític, això no transforma necessàriament la comunitat cristiana en una cèl·lula comunista, perquè la comunitat és sempre un lloc, un esperit per meditar la fe i per celebrar-la (Boff).

4.-Alliberament dels pobres i dels pobles a Mallorca: perspectives.

No just basta informar-nos sobre el contingut i l'abast de la Td'All, sinó que cal que ens demanem què podem fer a la nostra illa els qui, des de perspectives nacionalistes, lluitam per a una major justícia social i per l'alliberament nacional. Sens dubte, la Td'All, fins per als qui no són cristians, ofereix pistes d'actuació.

En primer lloc, ens fa avinent que no podem quedar-nos en el pla dels discursos i de les declaracions solemnes. És necessari contreure compromisos concrets. La majoria dels militants nacionalistes som de la classe mitjana i amb estudis superiors; aquest és una dada fonamental perquè estam lligts, siguem sincers, a un determinat *modus vivendi*, no precisament semblant al dels pobres. Se'ns imposa una major austeritat de vida, compartir més els béns amb els qui menys tenen. Voldria formular una pregunta: quants de nacionalistes, dels qui tenim cada punt a la boca el compromís amb els pobres, som a l'Hospital de Nit o en llocs de treball directe amb els pobres?

En segon lloc, que l'alliberament del nostre poble passa per la lluita per la justícia. A Mallorca, els pobres són fonamentalment forasters -principals clients de l'Hospital de Nit i dels albergs de transeünts- i davant això massa sovint s'empren expressions equivalents a *barco de rejilla*, dissimu-

lades tal volta, però igualment injustes. No podem construir una nova nació sobre la discriminació social, per molt que se la vulgui justificar políticament. Molt menys sobre la violència i la sang. Precisament, la Td'All és una bona mostra de lluita pacífica, però ferma.

Finalment, permeteu-me que digui, per ventura inoportunament per a alguns, que només un compromís d'alliberament dels pobres i dels pobles des de l'Evangeli i fonamentat en la gratuïtat, té possibilitats d'esser radical i constant, davant la dificultat de la tasca, sense que s'hagin de menysprear-ne d'altres, ben legítims. Però és per qualche cosa que la immensa majoria de màrtirs d'Amèrica llatina són cristians de diverses confessions. Es tracta d'allò que diu Pere: «*Senyor, a qui aniríem; només Vós teniu paraules de vida eterna*» (Jo 6,68).

Nota bibliogràfica bàsica

1-Introduccions generals.

Teologia de la liberación. Perspectivas. Gustavo Gutiérrez. Sígueme (Verdad e imagen 30), Salamanca 1980. Manual clàssic, el primer elaborat. Teología de la liberación. Rev. Misión abierta, núm. 4 (setembre 1984), vol. 77. Más allá de la religión burguesa. Johan Baptist Metz. Sígueme (Verdad e imagen 81), Salamanca 1982. Parla des d'ela perspectiva europea. Liberación, Teología de la. J.C.

Scannone a Conceptos fundamentales de pastoral. Casino Floristán/Juan-José Tamayo, coord. Cristianidad, Madrid 1983, pàgs. 562-579.

2-Documents eclesiàstics.

Medellín. Reflexiones en el CELAM. Secretariado general del CELAM. Biblioteca Autores Cristianos 391, Madrid 1977. Documentos de Puebla. Ed. PPC (colección Puebla 2), Madrid 1979/2ª. Teología de la liberación. Comisión teológica internacional. Biblioteca Autores Cristianos (B.A.C. Minor 48), Madrid 1978.

Alguns aspectes de la teologia de l'alliberament. Sagrada Congregació per a la doctrina de al fe. Documents d'Església, any XIX, núm. 398 (5 d'octubre de 1984).

Llibertat cristiana i alliberament. Sagrada Congregació per a la doctrina de la fe. Documents d'Església, any XXI, núm. 434 (15 de maig de 1986).

3-Espiritualitat.

Beber en su propio pozo. Gustavo Gutiérrez. Sígueme (Pedal 173), Salamanca 1984.

Liberación con espíritu. Jon Sobrino. Sal Terrae (Presencia teológica 23), Santander 1985.

4-Eclesiologia.

Església, carisma i poder. Leonardo Boff. Claret (Els daus 56), Barcelona 1982.

Eclesiogénesis. Leonardo Boff. Sal Terrae (Presencia teológica 2), Santander 1980/3ª.

El pressupost bàsic de la teologia de l'alliberament és la lluita per la vida dels pobres. A la foto, un capellà del Front Farabundo Martí de El Salvador dona la comunió

Aquí tens la barcella, Jordi, asseu-t'hi

Feia una vintena d'anys, més o manco, que aquell troç de bossot de Borbó anomenat Felip V, aconsellat per tota una colla de gent de molt altes mires, mal lletats tots ells plegats, deia, Déu meu, havien decidit manar, ordenar, decretar, ai!, que Catalunya, Mallorca i tot Crist qui alena fossin des d'aquell dia i per a sempre més una reial finca castellana.

Bé. Això passa, sovint. Qualcú et diu: «Tot lo meu és meu, i tot lo teu, també és meu...!». I, au, has de callar. Cops pels morros. Bots a la lluna. I, ja ho tens compost, Jordi, ara ja t'hi pots bolcar.

Bé, val més callar, que no és per aquí per on va el que us volia contar.

Deia, com provava de fer-vos avinent, aleshores, aquell temps, aquí, a la Reial Vila de Sineu, la meua petita pàtria enmig de La Plana, s'hi donaren uns fets que, per simptomàtics a bastament del nostre posat, fessomia i tarannà, crec que són ben contadors.

Em diuen Jordi Gelabert i Fontcuberta i som el Saig de la vila des de joventut ferm, o sia, ja fa molts d'anys, tuadell! Ha plogut moltes vegades des de que em posaren la cascaca amb ribets daurats, em donaren aquesta espasa curta amb més osques que un xorrac i el cornet, mèèèèè!, de fer crides.

Un matí malaltís de novembre, plou-no-plou, després d'haver ben berenat de xulla torrada, camaiot i una bona tymbola de vi de rapa a la foganya del celler de Ca'n Font, defora feia un fred que removia les sedes, m'escomté en Joan Fiol, aquell ximplet llepaculs del Batle, ben enmig de la Plaça Major. Havia corregut, ell, i no podia tornar alè. Així com pogué em feu entendre que el Batle volia parlar amb mi tot-d'una. Però tot-d'una, eh!

Pensau, jo, d'aixo-d'aixo, peu rossec, doncs, ja són molts d'anys de fer de puta per no haver après a remenar el cul, sí, em vaig acostar a l'ajuntament, tira-tira, un peu davant l'altre però sense gaire presses. Hi vaig trobar el Batle i tots els Jurats units i amb unes caaaares! Sembla-

va que no havien menjat calent feia vuit dies.

Ja s'ha calat foc a part o banda, vaig pensar, jo.

Però no. Res no cremava. Resultava que, a La Sala s'havia rebut un escrit amb el segell del Virrei, en el qual es manava al Batle de Sineu que, amb caràcter de màxima urgència, fes arribar a Ciutat, i concretament a la presència del dit Virrei, la «Barcella de bronze de Lo Alt Rei En Jaume II», a fi i efectes de comprovar que la capacitat de la mateixa coincidia amb exactitud amb la d'un parell que se n'havien fetes per enviarles a diversos pobles de la Part Forana. I que, les coses, quan estan ben fetes, hi estan, i foris.

L'esglai generalitzat provenia de que, ni el Batle ni cap Jurat ni un, tenien la més llunyana idea de la barcella en qüestió, i molt manco d'allà on podria ésser, evidentment.

El dit brunzent i fitorador del senyor Batle, m'apuntà el pit amb tanta força que quasi em foradà el gipó. Tres botons de llautó se n'anaren a porgar fums...

.- «I vos, Saig, tampoc heu sentit a dir res mai d'una barcella de bronze així i així, amb l'escut de la Casa Reial d'Aragó a un costat, i el de la Prima sineuera a l'altre? Eh? L'heu vista a part o banda, qualche pic, eh?».

I jo, així, en fred, mirau, idò no, de tot-d'una. Redeu quines cabòries! Oh, quina gent! Però, després d'un instant...

.- «Ara que ho deis, Senyor Batle, em sembla que sí que en tenc una de vista de barcella..., em pareix que aquí d'alt, a la sala condemnada que en deim, allà on hi arraconam tot allò que no serveix per res, i no pot cremar a la foganya...»

.- «Uep! Ja m'hi feis content! Això és un home! Apa, dui-la aquí a l'acte. Venga! Què no m'heu sentit? Que faceu via vos he dit...?»

.- «Sí, senyor Batle».

I, pensau que si em vaig posar a córrer, jo. Poc a poc i bona lletra, vaig anar a cercar l'escala de gat i vaig pujar a les golfes. I sí, efectivament,

la barcella, el llamp de barcella, hi era, su-allà. Les òlibes hi havien niuat dedins. Sí, sí, el que senti: les òlibes hi havien fet el niu, dins la barcella. Manco mal que ja n'era buida de butzetes, ella. Ja us podeu imaginar com estava. Quin rosaaari...! Plena de pols i oliosos excrements d'olibassa per tot arreu. Uns regalims com caramells de sucre cremat... La vaig devallar com vaig poder a la Sala de Plenaris. Re-centllamps com pesava! I quan em veren arribar, va paréixer que la caixa del pit, la còrpora, s'els eixamplava una miqueta a tots plegats.

.- «Voleu dir que això, és això...?»

.- «I jo què sé! M'heu demanat una barcella de bronze i jo vos duc una barcella de bronze...! O no ho és, això, una barcella?»

Idò, sí, va donar-se el cas que sí que ho era aquella, la «Barcella de Lo Alt Rei en Jaume II». Ningú ho hagués dit, però. El Batle, que sabia a prou que a mi no em podia manar segons què ni de quina manera, i menys davant la gent, en mancària d'altre, fotre, que jo som una autoritat, també, uh!, va fer-me cridar al seu criat, en Joanetxo Fiol, i li feu parar una tauleta de fusta negra amb un domàs vermell, li va fer donar fregall i lleixiu per tot arreu a la barcella, i, au, el gran tresor damunt la taula, presidint el Plenari com si fos l'Altíssim.

Llavors..., uh, llavors...! Començaren a discutir, i discutir... Va devallar Sant Pere, Sant Pau, el Tractat d'Utrecht, el Comte-Duc D'Olivares, i tota la borbonia... Semblava que qui manco en sabia, més en deia... Inclús un dels Jurats, més curt de gambals que la mitjana dels demés i més dolent que els fems de colom, proposà armar una milícia i fer front al Virrei...! Bé, ja ho sabeu, sempre s'hi ha un que pixa fora del test a totes les reunions.

Després d'un estira i amolla, llarg, molt llarg, en primera instància es va decidir que no, que d'això d'enviar l'estimada i mai a bastament ben ponderada barcella, que no, de cap manera, que res de res. I ja ho veurem on se jaurà, en Gelat!

Rallaren gairebé més de tres hores, fins que, un, que semblava il·luminat per l'Esperit Sant, va trobar que s'havien de fer dur dinar, la

qual cosa va ser decidida a l'acte i per unanimitat absoluta. No hi va haver cap dissident ni un.

Dinaren —dinàrem, que jo també vaig arrambar les barres, fotre, enfotrat!— de fideus de llebre amb cogomes a luf i fritassa de porquim. Ens ho serviren allà mateix, a la sala de Plenaris; per no perdre temps, deien, imagina-t.

Després d'haver dinat, esquit d'aiguarent i ells continuaren la greument seriosa conversa. Ara, panxa plena, va ser més bo de fer arribar a acords puntuals i factibles. Batle i Jurats decidiren per pràctica unanimitat —i dic «pràctica» perquè mestre Tomeu Ferriol, com sempre en haver dinat, dormia com una rabassa i donaren el seu vot per afirmatiu—, deia, acordaren:

—«Que l'endemà mateix, amb el carruatge bo i amb na «Ruca» i na «Grisa», les dues mules més ràpides, els Jurats Aleix Ferrer i Antoni Gili, portarien la barcella a Ciutat.

—Que la durien en tot moment ansa per ansa.

—Que no la deixarien de mans en cap situació ni una.

—Que en el termini de temps més curt possible, tornarien a la Vila de Sineu amb la dita barcella, ja ho hem dit: ansa per ansa.

—Que no provassin de tornar sense ella.

—Que, si de cas es torbaven massa a tornar, dins un temps prudencial, serien perseguits i castigats amb molta severitat.

—Que així es manava, així es signava, i així es faria».

I així es feu.

El poble, havent recuperat la memòria de la barcella perquè gent externa ens ho havia refregat pels morros, recuperarà de facto la «Barcella de Lo Alt Rei En Jaume II». Les òlibes restaren sense tan luxós niu. A mi, em feren anar i venir tot lo sant matí i bona part de l'horabaixa. A ca un llamp la timba de truc de la taverna de l'Hostal Vell. I, tira, aquí tens la barcella, Jordi, Asseu-t'hi, si et vé de gust.

Què és de ver, eh?, que és per demés, no sabem apreciar el que tenim fins que els de fora casa ens ho festegen.

Sempre ho he dit, jo, això.

Jordi Gelabert i Fontcuberta
Saig de Sineu. Hivern 1741.

Ni som perillosos ni hem insultat mai ningú

En el programa «Report» que TV-Balears emeté dimecres, dia 16 de maig, dedicat al túnel de Sóller, fou entrevistat un conegut advocat solleric que, entre d'altres coses, qualificà com a «maleantes» totes aquelles persones que estaven en contra de la construcció del túnel, i afirmà que «cabien totes dins un taxi».

Gairebé ja hi estam acostumats, però el de «maleantes» és un adjectiu força curiós que potser encara no ens havien dit mai. Així, doncs, se'ns ha acudit obrir el diccionari i, de la paraula en qüestió, en diu: «Individu actualment perillós per a la moralitat, els bons costums o l'ordre legal vigents a una comunitat determinada».

Ves qui ha ana a parlar!! Pel caràcter de la paraula potser és una de les persones més poc apropiades per dir-la ja que, aquest senyor, de bons costums i de moralitat per a nosaltres en té poques. Així, doncs, no ens ho podia posar millor per denunciar l'abocador incontrolat que aquest senyor té una mica més amunt del col·legi Es Puig i on es llancen, segons un informe de la Policia local, la terra que es

treu del nostre estimat forat.

Ja tenim un punt arreglat. Ara només ens manca l'assumpte del taxi. Fent una mica de memòria recordarem que els Amics de l'Entorn recolliren unes 4.000 firmes en contra del projecte de port esportiu i, a més, totes bones! Sembla, idò, amics lectors, que feria falta una mica més que un taxi i que un autobús.

Ja per acabar voldríem donar un consell a totes aquelles persones que pensen com aquest bon senyor que ens insulta per televisió: tots són punts de vista i, talment com les persones que els manifesten, tots són de respectar. Així, creim que això que ha fet aquesta persona queda fora de lloc i que no són maneres de dir les coses.

Ves a saber què fa més riure: fer una representació de la inauguració del túnel a Plaça, o donar una imatge tan lamentable per televisió. Almenys nosaltres no hem insultat mai ningú...

Juventuts d'Esquerra
Nacionalista (PSM)

A l'est d'Europa s'ha produït l'esfondrament de tot un sistema econòmic. En canvi, els nacionalismes d'alliberament ha ressorgit amb més força que mai.
Manifestació a favor de la independència de Lituània.
(Vilnius, 11 de gener del 1990)

A cadascú segons el seu bagatge polític

Tan bon punt he llegit l'article d'en Miquel López Crespí (*Mallorca Socialista* nº 63) sobre el no fracàs del comunisme, m'ha semblat, més enllà de la discrepància d'anàlisi, trobar la poca coherència i racionalitat que s'acostuma avui en analitzar, des de sectors de l'«esquerra no degenerada», els esdeveniments mundials recents. Pareix que des del present es vol explicar el passat i no al revés.

Em fa l'efecte que els lluitadors comunistes dels països llatins parlen, teoritzen i analitzen tant, que pareix que es volen fer-se oblidar a ells mateixos allò que històricament callaren quan haurien d'haver parlat. Perquè aquests partits nasqueren els anys vint seguint tant les teories legitimadores

del model soviètic om la seva pràctica i, amb més o manco acostament, sempre han tengut allà el seu nord. Mentre criticaven els socialistes democràtics o/i socialdemòcrates per l'acceptació incondicional que arribaren a fer aquests de la democràcia pluralista «burguesa» i per l'estratègia gradualista emprada en la lluita contra les desigualtats del capitalisme.

Em fa l'efecte que primer hem de distingir, d'una banda, la part filosòfica o/i ideològica dels objectius utòpics de la societat futura i superior que es volia crear, dels models històrics plasmats a un lloc i temps determinats, de l'altra; l'objectiu noble de construir una societat millor que la capitalista, i la societat efectivament creada. Encara que el mot

«comunista» pugui aplicar-se tant a un cas com a l'altre.

Karl Marx al·ludia en els seus textos a la societat «comunista» tot referint-se a aquella societat futura sense classes socials on l'home es reapropia de la seva pròpia consciència una vegada superades les alienacions anteriors. Aquí la tendència habitual a l'autogovern dels homes per als homes fa que s'acabi amb les condicions socio-polítiques que justifiquen l'existència de l'Estat i, per això, aquest desapareix. Tot això ha d'esdevenir en el temps històric en base a unes concepcions de la realitat i de la història que es volen científiques i que tenen com a corol·lari unes lleis de desenvolupament del capitalisme. Aquesta societat futura esde-

vindrà en la «fase superior del comunisme» caracteritzada per l'estat de la llibertat: a cadescú segons la seva capacitat, a cadescú segons la seva capacitat, a cadescú segons les seves necessitats.

Al període històric de transició del capitalisme a la societat comunista abans esmentada se l'anomena «socialisme», distint d'altres èpoques històriques per l'existència de la dictadura del proletariat i la propietat estatal dels mitjans de producció. A aquesta fase, socialista, de transició, a vegades Marx l'anomena també «fase inferior del comunisme» on es produirà l'expropiació dels expropiadors i es caracteritzarà per l'estat de necessitat: a cadescú segons el seu treball.

Llavors vendria Lenin perbocant dels «renegats» revisionistes de la II Internacional i aportant la seva teoria revolucionària perquè pogués existir un moviment revolucionari encapçalat més que per un proletariat per l'avantguarda del mateix (?) organitzada al Partit Boltxevic, marginador de ment-xevics i social-revolucionaris. No sense discrepàncies de marxistes (Rosa Luxemburg) i boltxevics (Bujarin) Lenin intentà implantar el socialisme a una Rússia semi-feudal.

Des del punt de mira d'aquest pensament fins ara analitzat, tal vegada hi hagi qualche noble motiu per sentir-se i dir-se «comunista». De fet, com passa amb els catòlics, en qüestió de principis i idearis, sempre hi ha prou dosis d'ambigüitat per tenir més adeptes, adeptes que normalment es fan el menú de dogmes a servir a la carta.

Però també hem anomenat «comunistes» a règims, partits i militants que més aviat amb poca fortuna han regit els destins de bona part de pobles. Amb el resultat de crear una classe funcionaritzada privilegiada i la resta

majoritària del poble sotmesa a un igualitarisme a la baixa. De vulnerar els drets humans o llibertats civils de la Revolució francesa de 1789 i no d'exemplar-los. De crear, en lloc de marcat abundós i lliure, coes i mercat negre. Etc.

Ras i curt, aquest mot ha passat ja a la història més per al·ludir als règims econòmics i polítics experimentats al laboratori de bona part d'una humanitat que ja n'ha patit massa de ser un conillet d'índies, que als ètics objectius filosòfics dels clàssics del socialisme. I el que s'ha experimentat històricament a

bona part del món és el bagatge teòric comunista que no es vol enterrar. No tan sols ha fracassat la pràctica d'unes idees, sinó també les idees mateixes. Perquè els dirigents d'un model polític dissenyat, sistemàtic i global no basen les seves actuacions en simple espontaneisme. No val argumentar dient que el plànol teòric de construcció de la casa comunista era bo i la feina dels picapedrers Lenin, Stalin, Krutxev o Andropov... ha estat deplorable. O que la culpa de tot fou de Stalin simplement perquè no va ésser tan fi com els altres. Ha fracassat la pràctica de les idees perquè les idees mateixes duïen al fracàs.

Voler deslligar una cosa de l'altra, és a dir, les actuacions pràctiques de les teories que les sustenten, suposa fer un exercici dialèctic tan intoxicador com els que des de l'altra costat de l'Atlàntic parlen de la fi de la història de l'eternitat del capitalisme.

A les democràcies occidentals, encara que avui es participi amb poca ingenuïtat i moltes vegades amb un somriure escèptic, la caiguda de les dictadures comunistes que ha fet veure a molts utòpics que la principal virtut democràtica consisteix en poder rebutjat allò que no ens agrada periòdicament. Qualsevol sistema que no respecti això és un anacronisme en aquest final de segle. Vists aquests darrers lustres, m'he prohibit somar amb nous models socialistes a experimentar superadors del capitalisme en tant no siguem molts els somiadors que tinguem clar que la democràcia es un fi en si mateix i no un pur instrument per trepitjar els altres.

Crec que la llibertat consisteix, entre altres coses, en dir-li a la gent, inclosa la que se sent encara comunista, allò que no vol escoltar.

Mateu Matheu

VIATGE A LA UNIÓ SOVIÈTICA

L'STEI organitza un Fabulós viatge a Rússia, de 15 dies de durada, i pel preu mòdic de 95.000.- pts. durant la 1ª Quinzena del mes de setembre.

1-15 Setembre • Tel. 46 08 88 • PLACES LIMITADES
PALMA - MOSCOW - ALMA - ALTA - DJAMBUL - MOSCOW - PALMA

Associacionisme juvenil (II)

Consells de joventut; Geografia i història

Si, al passat article, definíem l'associacionisme juvenil com a la lliure adheció del jove al desenvolupament social, polític, econòmic i cultural ara, com havíem anunciat, analitzarem com es concretitza tot això.

Apuntàvem els Consells de Joventut com a canalitzadors bàsics i fonamentals del jove en la vida social al si de la comunitat. Anem, doncs, a esbrinar el que són, el que representen i el que pretenen.

En primer lloc, cal dir, que els C.J. (Consells de Joventut) esdevenen entitats de dret públic formades per les associacions juvenils d'un determinat indret i, el qual, pretén ésser l'organisme representatiu del jove associat.

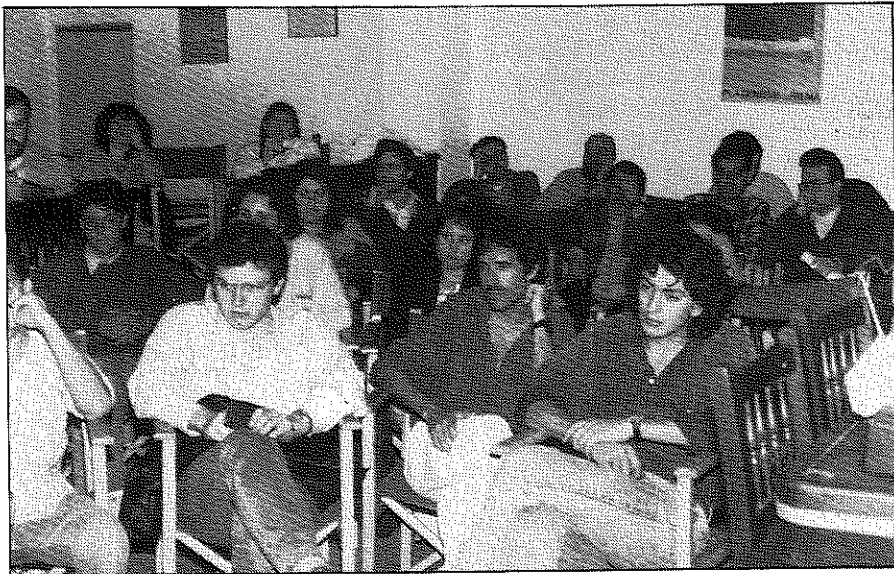
La seva filosofia es podia resumir en la pretensió de representar, lògicament, els interessos dels seus membres; de fomentar l'associacionisme juvenil del seu àmbit, de programar un pla d'actuació que, un cop enllestit, es reflecteixi en la realitat juvenil de la seva circumscripció i de ser, en definitiva, l'interlocutor vàlid i reconegut de la joventut enfront les administracions públiques o qualsevol altre organisme públic o privat.

Un cop, crec, aclarit el que són vegem, ara, la gestació i, posterior, part.

El marc històric ho podríem situar envers els anys 60. Enquadrat dintre les efervescències revolucionàries del maig parisià on, la joventut, volia, cada cop més, participar en la presa de decisions socials i polítiques que incidien en la societat. Així a la RFA, França, Itàlia, etc. es creen els primers consells de joventut com a organisme de participació del jove en la vida social, econòmica,... de cada estat. Representen, en definitiva, entitats de gestió i participació.

L'any 1963 es constitueix, el marc de la CEE, el CNYC o Fòrum Europeu de Joves.

A l'estat espanyol la cosa, per raons òbvies, restava condormida. No seria fins el canvi de règim quan començarien a sorgir els primers brotets i, amb ells, els primers intents de canalitzar les aspiracions participatives del jovent.

De fet, la Constitució Espanyola, reconegué la figura dels CJ com a interlocutors vàlids de la joventut. Així i, fruit d'una negociació tripartita entre l'AEJES (Asociación de Entidades Juveniles de España), el MOPJE (Mesa de Organizaciones Juveniles Españolas) i l'Administració estatal, neixeria, el novembre del 85, el CJE (Consejo de la Juventud de España).

Cal dir que dins el nostre àmbit nacional, Països Catalans, el CNJC (Consell Nacional de la Joventut de Catalunya) feia 5 anys que existia. El 1980 es constituí tenguent, a hores d'ara, representació al CNYC independentment del CJE.

Circumscribint-mos, ja, dins el nostre àmbit insular es pot començar a parlar-ne a partir de l'any 1979. Els primers encontres, però, fóren bastant conflictius, des d'un primer moment, i no fructificaren en res. Un any més tard, el 80, romanien paralelment, a Mallorca la TJM (Taula de Joves de Mallorca) formada per entitats culturals, d'esplai, recreatives, etc. i la TPM (Taula Política de Mallorca) que, rera dues reunions, s'autodisolgué.

Dintre aquesta precària situació el CIM (Consell Insular de Mallorca), en acte de protocol 22-12-82, reconegué la TJM com a l'interlocutor vàlid de la joventut mallorquina.

Mentestant, a Menorca, el moviment anava cuallant i l'any 1984 consti-

tueix el primer CJ de les Illes, de caire insular.

Fou, precisament, el CJM (Consell de la Joventut de Menorca) el qui dugué les negociacions amb la TJM —a la qui, posteriorment, se li afegiren les entitats polítiques— per a poder, d'una vegada, confeccionar el Consell d'àmbit balear.

A la Ciutat de Mallorca, a l'hora, es creava, el 27-3-85 a la Sala de Plens de l'Ajuntament, el CJP (Consell de la Joventut de Palma) essent Tià Mari el seu primer president.

Sòls un dia més tard, el 28-3-85, amb la Llei 2/1985 el Parlament Balear reconeixia la figura d'un consell de joventut, d'àmbit autonòmic, com institució de dret públic representativa del jove de les Illes. En plena efervescència associativa es constituïa, el 16-12-85, la Gestora Provisional que donaria lloc, uns mesos més tard, a tan anhelat Consell de la Joventut de les Illes Balears (CJIB). L'Assemblea Constituent fou a la Sala Capítular del Monestir de La Reial sortint elegit, com a primer president, Tomeu Barceló.

L'objecte del proper article serà, precisament, el CJIB en qüestió, la seva dinàmica, programació, funcionament, etc.

Roger Gotarredona i Fiol
Vice-president CJIB

Els escriptors i la Guerra Civil a les Illes Balears

Sense l'obra de Josep Massot i Muntaner el nostre grau de coneixença de la història contemporània de Mallorca seria molt més escàs del que és. En particular, la història de la Guerra Civil a les Illes Balears serà un dels períodes més ben coneguts i estudiats per mor, en bona mesura, dels llibres d'en Massot i Muntaner, i també gràcies a treballs com el suplement de Balears «Memòria Civil» o el llibre de Llorenç Capellà sobre la repressió.

Aquesta nova aportació, com el conjunt dels treballs d'en Massot, es caracteritza pel seu rigor científic i la seva objectivitat. Constitueix una peça més cap a una història gairebé exhaustiva i total de la Guerra Civil a les Illes Balears. Una història afortunadament feta amb mètode i amb ciència, que ja la voldrien per a elles altres contrades amb més pes demogràfic i més tradició historiogràfica.

Massot i Muntaner analitza la bibliografia existent sobre la Guerra Civil «més aviat nombrosa pel que fa a Mallorca i gairebé inexistent per a les altres illes», la literatura sobre el tema,

les memòries i diaris, i els estrangers i l'expedició de Bayo. En una segona part estudia els intel·lectuals mallorquins contra la dictadura franquista, amb un capítol sobre la repressió i la represa cultural a Mallorca de 1936 a 1950, un altre sobre testimonis de la guerra i de l'exili, i estudis particulars sobre Albert Vigoleis Thelen, Alexandre Jaume, Andreu Crespi, Llorenç M. Duran i Joan Mascaró, tots acompanyats de textos i moltíssima bibliografia particular i general.

El llibre està constituït per la suma de diversos treballs, que s'integren en una unitat temàtica sòlida sobre els escriptors i la Guerra, i que són una aportació important per a una història menys pobre i menys esbiaixada sobre aquest període tan transcendental.

Mateu Morro i Marcè

Els escriptors i la Guerra Civil a les Illes Balears Josep Massot i Muntaner. Publicacions de l'Abadia de Monserrat: Barcelona, 1990. (Biblioteca Serra d'Or, 94).

Publicacions del PSM

* **FULL INFORMATIU** (*Suplement del Mallorca Socialista*). Ja ha aparegut el núm. 4 (abril-maig), amb informació sobre l'Assemblea del PSM celebrada a Inca —on es decidí no pactar amb formacions estatals—; les actuacions dels regidors del PSM o afins a la Part Forana de Mallorca (Artà, Felanitx, Pollença, Manacor, Sant Llorenç, Sóller, Lluçmajor); la crònica del 1r de Maig i moltes altres activitats realitzades pel PSM. (GRATUÏT).

* **FULL INFORMATIU** (*Grup Parlamentari del Partit Socialista de Mallorca -EEM*). Ja ha sortit el núm. 3 (Maig del 1990), amb articles de la nostra diputada eivissenca Paula Guillem Ripoll (turisme: un futur incert), del diputat i líder del PSM Sebastià Serra Busquets (Problema de la Droga, i el debat de l'autodeterminació del nostre poble), del diputat del PSM del Partit Socialista de Menorca Ramón Orfila Pons (En defensa de l'activitat agrària), i del diputat del PSM Joan Mayol (El catàleg d'espais Naturals), entre d'altres. (GRATUÏT).

* **DIVERSOS AUTORS**: *Cabrera, parc nacional ja!* Fundació Emili Darder, Palma, 1990. És un recull d'escrits breus on diversos autors defensen la necessitat que Cabrera sigui parc nacional. (500 ptas.).

* **DIVERSOS AUTORS**: *Mallorca, ara*, Fundació Emili Darder, Palma, 1987 323 pàgines. És tracta d'un important llibre que recull una sèrie d'articles sobre la nostra realitat política, social, econòmica i cultural. De vegades aquests articles són imprescindibles per als investigadors que vulguin estudiar aquests temes. (1.500 ptas.).

* **GRUP PARLAMENTARI PS-M'EEM**: *Els debats de Cabrera*. Grup Parlamentari PSM-EEM, Palma, 1989. És un recull de les feines parlamentàries realitzades pel PSM pel parc nacional de Cabrera. (300 ptas.).

Totes aquestes publicacions les poden trobar als locals del PSM.

Grams

Boro Miralles ha trepitjat l'asfalt calent de la ciutat. N'ha vist les ombres i ha palpat la llengua verinosa del carrer. En aquestes cinc narracions breus no hi cerqueu l'heroi perdut o el sentimentalisme apaivagador d'uns cossos assedegats d'amor. Cada paraula és cisellada amb un toc de crua i amarga realitat. Ofèn el llenguatge d'en Boro: les expressions surten de cada cantonada/pàgina com sagetes dirigides per trasvalsar el lector. Aquest no pot esdevenir un espectador impassible davant l'onada de situacions que, o bé hem vist en imatges de qualque macabre film, o bé la nostra mirada s'hi ha perdut tot rastrejant el formigueig indeturable de la gent que vomita ciutat.

L'autor vol incidir dins la curiositat del lector fent-lo còmplice de cada situació: l'adolescent beneïta de casa bé, plena de fantasies eròtiques que vol fer seu un assassí com si fos un ninot; la fredor descarnada dels cossos sense vida en contacte amb personatges que inspiren una estranya tendresa; la reacció malèvola de la bellesa mortal; la visió plamfletària d'un ésser estrambòtic dins una sòrdida ciutat... Si no coneguéssim l'autor d'aquests contes, diríem que ha sobrepassat els límits de la coexistència entre les persones i que és indigne de qualsevol guspira d'afecte. Però al fons, molt al fons, en Boro és un moralista que crida ofegat dins una agonia massa grossa per poder-la mantenir. I per això ens planteja aquesta mena d'històries difícils d'argumentar.

El seu costumisme urbà és, però, imaginatiu i, més enllà dels tòpics postmoderns habituals ens exposa una sèrie d'observacions abrumadores, amb un esclat de potència expressiva.

Un llibre per llegir d'una sola tirada i copsar-ne la nostra dissortada essència humana. Si t'hi repenses ja no l'acabaràs mai.

Felip Munar i Munar

*Miralles, Boro: *Grams*, Narratives 3 i 4, València, 1989

Resultats electorals 1976-1989*

Han hagut de passar 14 anys des de la primera consulta electoral perquè alguna entitat oficial es dignàs a publicar els resultats electorals de Balears. Si bé ens alegrem d'aquesta iniciativa del Govern Balear, no podem deixar d'esmentar, per una banda, el precedent de Miquel Payeras, que el 1987, publicà a «Mallorca, ara» una «Aproximació a l'evolució electoral de Balears, 1977-1986», on oferia una visió global de l'evolució electoral i dels partits polítics a les Balears; d'altra banda considerem que hi ha una sèrie de qüestions que es desmereixen un poc, al nostre parer, aquest treball. En primer lloc i sens dubte el més greu, és el fet arbitrari d'incloure només els resultats de set partits: AP-PP, CDS, PCE-IU, PSM, PSOE, UCD i UM. I això a totes les eleccions, així per exemple a les eleccions del 1977, la casella del CDS resta buida, mentre que el 1987, és la de la UCD la que, lògicament, no du informació. Un poc més de flexibilitat hagués permès oferir més informació. Un treball definitiu hauria d'incloure tots els resultats electorals. Potser no

El PSM sempre es presenta a totes les convocatòries electorals. A la foto, un acte de les eleccions generals del 1982.

s'ha fet per raons d'espai? Potser, però s'hagués aprofitat molt millor l'espai de no haver-se redactat bilingüe castellà-català (ja sabeu, aquest bilingüisme tan intel·ligent: Resultados electorales/ Resultats electorals), la qual cosa, a més, entra en contradicció amb la llei de normalització lingüística del propi Govern Balear (l'article 6^è de la qual afirma que el català és la «llengua pròpia de l'administració»). Tampoc feia cap falta un annex de 28 pàgines de «ca-

lendar electoral», decrets de convocatòria i el llistat de les candidatures. A més, hem trobat una omisió que afecta en concret el Partit Socialista de Mallorca. A les pàgines 212 i 213, recopilen les dades electorals de les eleccions preautonòmiques del 1979, a la CAIB, per illes i per pobles. Idò bé, no es cita per res el PSM. Apareixen únicament els resultats d'AP, IU (sic), PSOE i UCD. Convé recordar que aquestes eleccions foren un gran triomf del PSM, que obtengué 25.925 vots a Mallorca (1'11'56%), i 4.830 a Menorca. Fou la tercera força més votada a Mallorca (per davant d'AP i del PCE) i la segona força electoral a Menorca, on superà fins i tot al PSOE.

De totes maneres, i malgrat el que hem assenyalat, es tracta d'un llibre imprescindible per a tots els interessats en la història política contemporània. S'han de destacar les gràfiques i els mapes, d'un interès extraordinari. Seria d'agrair que es publicàs un segon tom amb els resultats dels partits minoritaris i amb els del senat, i es completaria així una obra fonamental per al coneixement d'ela nostra realitat actual.

Antoni Marimon Riutort

* Resultats Electorals 76-89. S.I.A.C. Conselleria Adjunta a Presidencia. Govern Balear. Funció Pública, Institut Balear d'Estadística, 1990.

Les eleccions municipals

El 1er de Maig a Mallorca

Amb «El 1er de Maig a Mallorca (1937-1989)», Antoni Nadal ens ofereix la continuació de «El Primer de Maig a Palma (1890-1936)», publicat el 1988. Es tracta d'un estudi molt complet i detallat que ens permet conèixer alguns dels aspectes més interessants del moviment obrer organitzat a Mallorca.

Aquest llibre fa una crònica detallada i completa del 1er de maig sota el franquisme, que primer el prohibí (1936-1955) i després l'instrumentalitza; i sota la democràcia monàrquica. Almenys a partir del 1967, grups d'obrers, sobretot comunistes, celebraren el 1er de Maig d'un forma clandestina. Fins el 1978, no es va autoritzar la clàssica manifestació pel centre de Palma, convocada pels sindicats -CCOO, UGT, CSUT, USO- i per gairebé tots els partits d'esquerres. El 1979, s'assolí la màxima xifra d'assistents a la manifestació: entre 7.000 i 10.000. Passat aquest moment d'ufòria, s'entrà en un estat de desmobilització, que es perllonga fins als nostres dies.

Pel que fa al PSM, aquest llibre recull que el 1er de Maig del 1977, quan encara es deia PSI, participà en un aplec «tolerat» al castell de Bellver. El PSM, participà en la manifestació del 1er de maig del 1978, tot i que protestà contra la lectura en castellà del parlament i assenyalà (en una crítica que es pot mantenir actualment) que els partits i els sindicats convocants es mostraven poc favorable a la voluntat d'autogovern. L'any següent, el PSM protestà contra la manipulació del 1er de Maig per

CCOO i UGT. El 1980, el PSM, a més de participar en la manifestació, organitzà la projecció d'una pel·lícula i un debat. El 1982, organitzà una taula rodona sobre l'atur. El 1984, el PSM convocà en solitari una manifestació, que després es sumà a la unitària, a la qual, com sempre, donava suport. El 1986, apareixen a la manifestació els Joves del PSM, després Joves d'Esquerra Nacionalistes-PSM. El 1989, darrer 1er de Maig que recull el llibre, el PSM organitzà actes a Campanet i Montuïri.

La importància d'aquest estudi radica en el fet que el 1er de Maig és l'exponent més clar de la situació de la classe obrera cada any; i que, per primera

El 1er de Maig a Mallorca (1937-1989)

Antoni Nadal continua i conclou la seva història del 1er de Maig començada amb «El 1er de maig a Palma (1890-1936)» publicada al n° 5 dels «Quaderns Cultura Fi de Segle».

Amb aquest treball el seu autor confirma la seva dedicació a la història del moviment obrer -dins el marc d'una història popular i social de Mallorca- i, de manera particular, a les seves expressions culturals, socials i ideològiques. Amb la seva història del 1er de Maig, Antoni Nadal, ha posat a l'abast de tothom el coneixement, a través de la celebració anual d'aquesta diada, de la tradició organitzativa i de lluita de les classes treballadores mallorquines, i de la seva expressió externa, amb les formes de cultura obrera que es nucleen a l'entorn del 1er de maig.

Com diu n'Antoni Nadal «La commemoració del Primer de Maig és potser l'exponent més clar de la situació de la classe obrera cada any». D'alguna manera la celebració d'aquesta data es converteix en una font d'informació essencial per a l'estudi de la classe obrera i la seva organització, en la qual es concreten les posicions polítiques i les reivindicacions, i en la qual es constata la força de lluita del moviment obrer, com si fos una

espècie de termòmetre del que ha estat l'any per a la lluita dels treballadors.

Des de les artificioses celebracions oficials del franquisme, fins a la història de la represa de la tradició sindical i de lluita democràtica en els anys 60, el llibre aconsegueix retornar-nos una part bàsica de la història del nostre país, fent present l'existència com a agent històric actiu de la classe treballadora (negada haibutalment per la història oficial).

Les fonts documentals han estat una exhaustiva recerca a la premsa diària, a les publicacions sindicals i polítiques (legals i clandestines), a la bibliografia existent, i un treball de recollida d'informació directa amb els protagonistes.

Cal esperar una continuïtat en les investigacions d'Antoni Nadal, en el camí de consolidar una història crítica de la nostra societat contemporània, on els seus rotagonistes ocupin el lloc que els correspon.

Mateu Morro i Marcé

El 1er de Maig a Mallorca (1937-1989)
Antoni Nadal. Ajuntament de Palma: Ciutat de Mallorca, 1990. (Quaderns Cultura Fi de Segle, 7).

1er de
Maig
del 1988

vegada s'ultrapassa la data fatídica del 1936, en l'estudi de la classe obrera a Mallorca.

També volem assenyalar que Antoni Nadal és coautor amb Robert Mosquera, de dos llibres editats per la

Fundació Emili Darder, «Els orígens de l'autonomia balear (1976-1978)», i «Cròniques de l'autonomia balear (1983-1987)», imprescindibles pel coneixement de la nostra realitat política més immediata.

Antoni Marimón i Riutort

* NADAL, Antoni: El 1er de Maig a Mallorca Quaderns «Cultura fi de segle» n° 7, Ajuntament de Palma, Balears, 1990.

Catàleg de publicacions *

La recent aparició d'un catàleg de publicacions del Consell Insular de Mallorca, ens permet fer-nos una idea d'ela política editorial d'aquesta institució.

Apareixen un total de 133 publicacions ressenyades, editades entre el 1981 i el 1989. Aquesta xifra engana molt ja que inclou 38 exemplars de publicacions periòdiques (les revistes Alimara -bimensual-; Palau Reial, que s'aturà al n° 11, el desembre del 1988; i el Butlletí de Novetats de la Biblioteca del Consell Insular), les edicions únicament patrocinades (24 publicacions, i les coedicions, 36 publicacions, de les quals 25 corresponen a la magnífica Biblioteca Bàsica de Mallorca). I encara de la resta convé tenir en compte que hi ha diversos llibrets d'informació turística i memòries de l'entitat.

Pel que fa a la llengua, si bé el català és amplament majoritari, no deixa d'esser preocupant que quan es fa un llibre d'informació turística es faci en

quatre llengües: castellà, anglès francès i alemany («Mallorca: datos útiles», CIM, 1985), o que es publiquin llibres d'història de Mallorca únicament en castellà (per exemple «Obispos de Mallorca»). Si bé hi ha un cert número de llibres que s'han traduït al català (almenys 7), no sembla haver-hi cap criteri per traduir o no una obra.

Una cosa que ens sembla greu és la relativa abundància de publicacions de «luxe», el preu de les quals supera les 2.500 pessetes. No és lògic que tots els contribuents paguin unes obres -per molts bones que siguin- que només els rics podran comprar.

En canvi, un gran encert és la Biblioteca Bàsica de Mallorca, editada conjuntament amb l'Editorial Moll des del 1987 i que ja va pel n° 28. A un preu realment assequible -300 pts- posa a l'abast de tothom els clàssics mallorquins d'ahir i d'avui: Ramon Llull, Anelism Turmeda, Miquel Costa i Llobera, Joan Alcover, Miquel dels Sant Oliver, Gabriel Alo-

mar, Llorenç Villalonga, Joan Estelrich, i molts d'altres.

De tota manera, com hem pogut veure, manca una política editorial definida. S'han fet coses, ara s'edita un llibre d'història, suara es patrocina un fullet d'esports, però no. No hi ha línies editorials, excepte en el cas de la Biblioteca Bàsica de Mallorca, el seu gran encert. El Consell s'hauria de plantejar seriosament crear col·leccions de llibres populars que publicassin, per exemple, les tesis i tesis que es llegeixen a la Universitat, o les obres des literats i dels d'historiadors novells, que sinó resten en l'oblit.

Amb tot, com heu pogut comprovar que aquest catàleg és d'una gran utilitat.

Antoni Marimón Riutort

* Publicacions 1990. Consell Insular de Mallorca.

Intervenció del Diputat del PSM, del Grup Parlamentari Nacionalista i d'Esquerres del Parlament Balear —Joan Mayol i Serra— feta al Congrés dels Diputats, a Madrid, el dia 29 de maig de 1990.

NOTA: Tot el discurs, excepte els versos inicials, fou fet en castellà, per imposició legal.

«SI EL MÓN ES FA LLUM, COM CAL/ I NO CAU DE SALVATGINA, SERÀS PARC NACIONAL, CABRERA, DOLÇA VEINA»

Aquests versos d'un llibre editat recentment —«CABRERA, PARC NACIONAL, JA» s'adiuen plenament amb el desig de fer arribar a Vos- ses Mercès, des del meu Parlament, un missatge molt clar: Tot el poble de les Illes Balears, per decisió unànime dels qui el representen, desitja que Cabrera sigui Parc Nacional. Però no solament des del Parlament: manifestacions populars, només superades per les unitàries a favor de l'Autonomia; declaracions institucionals de la majoria dels Municipis i Consells, de tots els colors polítics; manifestos d'intel·lectuals; acords de tot el món associatiu, sindical, turístic i professional; concerts, llibres, exposicions... Tot un clam que esdevé ben difícil fer arribar fins aquí, des de tan lluny. Només un testimoni: els milers de retalls de premsa relatius a Cabrera, que ens complau lliurar a la Presidència i als quals pregam que Vos- ses Mercès tinguin a bé de donar una ullada durant la tramitació de la llei.

Cabrera és un arxipèlag petit, situat al sud de l'illa de Mallorca, constituït per un grapat d'illots que envolten les dues illes majors: Cabrera i l'illa dels Conills. Es tracta d'un conjunt natural privilegiat: el fet de la insularitat li atorga una gran riquesa, pel que fa a endemismes. Cabrera ha estat anomenada «Las Galápagos Mediterráneas», perquè els cercles de races de lacèrtids i d'altres espècies són una mostra de l'evolució, tan significativa com les tortugues famoses o els pinçons de l'Arxipèlag del Pacífic.

Com a tal arxipèlag, hi és ben notori el desenvolupament relatiu del litoral, un ecosistema sempre ric. Les exposicions i morfologies diverses fan que la vida marina a Cabrera sigui un conjunt de diversitat biològica notable. Cada any milers d'aus marines, d'espècies molt diverses, es concentren a Cabrera i les seves illes, de manera que l'arxipèlag es transforma en la localitat mediterrània més important per a

Joan Mayol s'ha destacat en la defensa de Cabrera. A la foto, davant el Parlament de Madrid on s'havia de discutir el tema

aquest grup. També és particularment ric en rapinyaires (hi crien l'àguila peixatera, el falcó marí i d'altres espècies) i es converteix en un lloc de pas migratori molt significatiu, degut a la seva situació geogràfica.

D'altra banda, per circumstàncies diverses, Cabrera sempre ha estat molt poc poblada. I les transformacions dels seus ecosistemes que l'home hi ha arribat a fer han estat molt limitades.

Es tracta, en fi, d'un cas únic en tota la Mediterrània occidental, un autèntic privilegi per al nostre país a finals del segle XX, el qual sens dubte es mereix la consideració legal màxima.

Fa gairebé tres anys, fou un plaer

per a nosaltres poder presentar a la Cambra de les nostres Illes la proposició d'iniciativa legislativa que avui arriba a aquesta Cambra. Una llarga singladura, no exempta de problemes que, a hores d'ara, ja han pogut ésser superats. La iniciativa legislativa fou aprovada amb un consens total, sense cap esmena mantenguda ni cap vot particular. Aquí la teniu. Em permet de qualificar-la d'històrica: articula l'equilibri entre les Administracions Central i Autònoma, per a la gestió del Parc; concreta quina ha de ser la restricció de pesca; determina les zones de reserva, el Patronat, l'àrea d'influència socioeconòmica, el règim de disciplina i l'acció

pública. Alguns d'aquests aspectes no han estat mai contemplats a les Llei dels Parcs espanyols.

Un cop acabats els nostres treballs, va ésser promulgada la Llei 4/1989, de Protecció d'Espais Naturals, la qual, malgrat en faci necessària alguna esmena tècnica, referma la nostra proposta, per dues raons: primera, estipula que la iniciativa dels Parcs correspon a les Autonomies, fet que avui es dona per primera vegada; i segona, que han de ser nacionals aquells parcs que protegeixin ecosistemes representatius, de manera que les generacions futures puguin gaudir d'un legat complet, de tots els ecosistemes propis de la nostra regió biogeogràfica. És un bon plantejament i una argumentació excel·lent a favor del Parc Nacional que avui oferim al Congrés.

Parc Nacional, en tots els sentits de la paraula que no han de repugnar a ningú. Parc Nacional de les Illes Balears ja ho és: moralment i políticament. La declaració unànime d'un Parlament no és irrellevant. Ara desitjam, amb la solidaritat i el seny de què som partícipes els illencs, que Cabrera també sigui assumida per l'Estat com a Parc Nacional, i que s'integri en un sistema global. ¿Té aquest país alguna zona protegida amb aquestes característiques? No, rotundament. ¿En té

qualcuna amb valors equivalents? Sense desmerèixer, hem de dir que no. Conferències internacionals, declaracions de científics, publicacions diverses així en donen testimoni. Haguéssim pogut, emparats en la força de la raó i les competències que ens atorga l'Estatut, intentar una protecció legal a nivell autonòmic, com ha fet Castella-La Manxa amb Cabañeros; però hem preferit iniciar el procés per la via que, en el nostre cas, ens ha semblat més raonable: dur Cabrera al Congrés.

Es difícil que la Llei o les meves paraules arribin a transmetre la realitat a Vosses Mercès. La realitat dels illots en el blau; milers d'aus marines en els roquissars; falcons misteriosos que arriben a Cabrera cada any des de Madagascar; 10 races de sargantanes endèmiques de color negre i blau refugiades als esculls; tortugues marines a les aigües més transparents de la Mediterrània espanyola (no exager!) i centenars d'espècies bentòniques; absència de la foca que podria tornar a habitar el Parc i no ho farà en el camp de maniobres, on s'hauria d'escometre el programa complex de reintroduir-la-hi.

No se'ns amaga que aquest és el problema. Cabrera ha estat utilitzada des de fa una mica més d'una dècada com a camp de tir i maniobres. Concretament, des de 1973 i no abans, coinci-

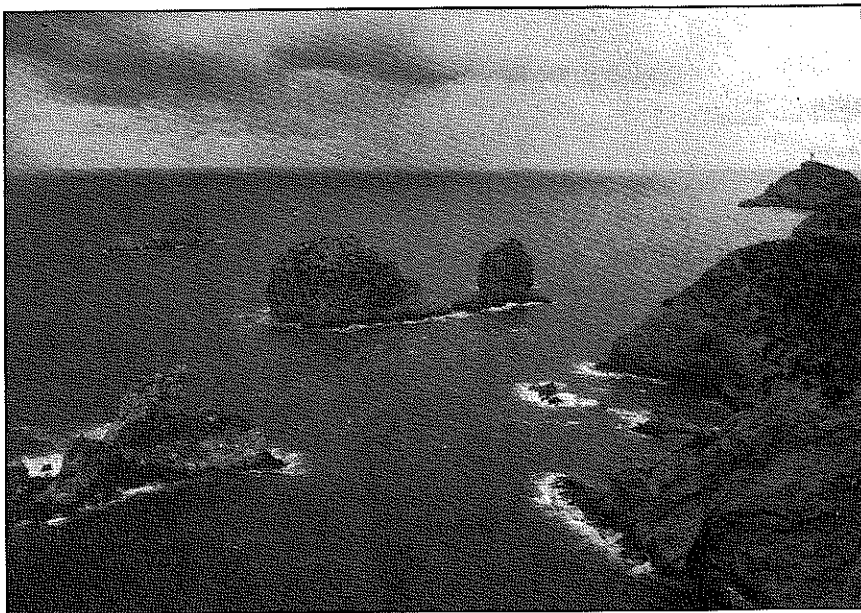
dint amb les reivindicacions dels hereus dels antics propietaris i els seus plans d'exploració turística. Aquesta coincidència no pot ésser casual i no es degué tant a l'interès de Cabrera per a aquest ús quant a les circumstàncies de propietat descrites (Alts comandaments militars han manifestat públicament que Cabrera com a camp de maniobres resulta petit i poc idoni). Avui, sens dubte, la democràcia i la llei permeten paralitzar els projectes d'urbanització o privatització d'aquestes illes per les vies civils.

Les activitats militars són negatives per als biomes de Cabrera, i especialment per als més fràgils i valuosos: els vertebrats terrestres, com ha demostrat l'estudi del CSIC. Fins i tot un treball científic publicat per la NATO considera que les activitats militars constitueixen un dels problemes més rellevants per a les aus marines mediterrànies. Mantenir un conflicte entre Defensa i Conservació de la Natura és negatiu també per a l'exèrcit. Fer que aquest hagi d'assumir el paper de destructor del patrimoni natural és totalment negatiu. D'altres activitats no regulades o mal regulades (pesca, embarcacions d'esbargiment, arqueologia submarina) són també perjudicials per a Cabrera. D'altra banda, hi ha una consciència, evident a les Balears, pel que fa a Cabrera, on els ciutadans i els polítics ho tenim molt clar: Cabrera ha de ser Parc Nacional. Cabrera és valuosa, Cabrera està amenaçada i els habitants d'aquelles Illes sabem molt bé aquestes dues coses i volem solucionar-les amb l'eina millor que ens ofereix la legislació: el Parc Nacional.

Confiam que Vosses Mercès seran sensibles a aquesta oferta. Les Balears han sofert, com pocs llocs, les conseqüències nefastes del desenvolupisme sobre el litoral. Però sortosament, tenim encara una joia valuosa, un arxipèlag sencer per poder legar als nostres fills tal i com el va conèixer Homer. Les Balears, a diferència de les grans regions biogeogràfiques espanyoles, encara ara no alberguen cap Parc Nacional, davant dels 4 de Canàries. No disposam de l'emblema i el patrimoni de Doñana a Andalusia, Daimiel a Castella, Covadonga a Astúries, Aigües Tortes a Catalunya o Ordessa a Aragó. Però la possibilitat hi és, avui, i es diu Cabrera.

Aquesta és la nostra petició i la nostra oferta. Realitzar-la en nom de tot un Parlament i amb un suport popular reiterat, ens permet qualificar-la d'irrenunciable.

Joan Mayol i Serra

Cabrera

A la fi la Llei de Cabrera va arribar a Madrid. Va haver d'arribar a Madrid després d'un penós pelegrinatge, mostra entre mil de la nostra submissió política. Però va arribar. Gràcies a l'esforç de tantes persones, de tants de col·lectius, de tantes entitats d'aquest país. Mallorca Socialista ha volgut reproduir, per treure'l de la fredor dels diaris de sessions, el parlament del diputat del PSM Joan Mayol en el Congrés de Diputats. Mentrestant la lluita pel Parc Nacional segueix.